Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН | 16 апрель 1972 йил, якшанба | № 90 (15.261). | Баҳоси 2 тийин.

КПСС Марказий Комитетининг 1972 йил 1 Май ЧАҚИРИҚЛАРИ

1. Яшасин 1 Май — меҳнаткашларнинг империализмга қарши тинчлик, демократия ва социализм учун курашида халқаро бирдамлик куни!

2. Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

3. Яшасин абадий барҳаёт интернационал таълимот, барча мамлакатлар меҳнаткашларининг империализмга қарши, социализм ва коммунизм ғалабаси учун кураш байроғи — марксизм-ленинизм!

4. Яшасин буюк социалистик Ватан, қардош халқларнинг кўп миллатли бузилмас ҳамдўстлиги, пролетар интернационализми принципларининг жонли мужассами — Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи!

5. Владимир Ильич Лениннинг номи ва иши асрлар бўйи яшайверсин!

6. Коммунистлар! КПСС XXIV съезди қарорларини амалга ошириш учун бошланган умумхалқ курашининг авангардида борингиз, омманинг актив ташкилотчилари ва тарбиячилари бўлингиз!

7. Совет Иттифоқи меҳнаткашлари! КПСС XXIV съезди тарихий қарорларини амалга ошириш учун актив курашингиз! СССР ташкил этилганлигининг 50 йиллигини беш йиллик план топшириқларини муваффақиятли бажариш учун олиб борилаётган социалистик мусобақада янги муваффақиятлар билан нишонлайлик!

8. Коммунизм бинокори — буюк совет халқига шон-шарафлар!

9. Яшасин коммунизм қуришда етакчи куч — Советлар мамлакатининг қаҳрамон ишчилар синфи!

10. Яшасин коммунизмнинг актив бинокорлари — шонли колхозчи-деҳқонлар!

11. Яшасин коммунизмнинг актив бинокорлари — совет халқ зиёлилари!

12. Яшасин ишчилар синфи билан колхозчи-деҳқонлар иттифоқи! Совет жамиятининг бузилмас ғоявий сиёсий бирлиги мустаҳкамланаверсин!

13. КПСС ленинча миллий сиёсатининг буюк ғалабаси — СССР халқларининг бузилмас қардошларча дўстлиги абадий яшасин ва гуллаб яшнайверсин!

14. Яшасин ишчилар синфи ва барча меҳнаткашларнинг жанговар авангарди, коммунизм учун курашда совет халқининг йўлбошчиси ва ташкилотчиси — Совет Иттифоқи Коммунистик партияси!

15. Яшасин партия билан халқнинг буюк бузилмас бирлиги!

16. Яшасин чинакам халқ ҳокимияти органлари — меҳнаткашлар депутатлари Советлари! Социалистик демократия ривожлансин ва мустаҳкамланаверсин, давлатни идора қилишда меҳнаткашларнинг активлиги ортаверсин!

17. Яшасин бошқариш ва хўжалик юритиш мактаби, коммунизм мактаби бўлган совет касаба союзлари!

18. Яшасин Коммунистик партиянинг содиқ ёрдамчиси ва резерви, коммунизм ёш бинокорларининг илғор отряди — Ленин комсомоли!

19. Совет йигитлари ва қизлари! Буюк революцион марксизм-ленинизм таълимотини, фан, техника ва маданият чўққиларини қунт билан эгаллангиз! КПСС XXIV съезди қарорларини муваффақиятли бажариш учун курашчиларнинг биринчи сафларида бўлингиз!

20. Яшасин коммунистик жамиятнинг актив бинокорлари — совет хотин-қизлари!

21. Совет жангчилари, жанговар ва сиёсий тайёргарликда янги муваффақиятларга эришингиз, сергак бўлингиз ва ҳар қандай агрессияни даф қилишга доимо шай бўлиб турингиз!

Яшасин Совет Иттифоқининг қаҳрамон Қуролли Кучлари!

22. Совет Иттифоқи меҳнаткашлари! Фидокорона меҳнатимиз — беш йилликнинг социалистик экономикани қудратли равишда юксалтириш асосида халқ фаровонлигини анча оширишдан иборат бош вазифасини муваффақиятли амалга оширишнинг гаровидир!

Бутун куч хўжалик ва маданий қурилиш соҳасида партия XXIV съезди белгилаб берган планларни бажаришга қаратилсин!

23. Меҳнатга коммунистик муносабат намуналарини кўрсатаётган социалистик мусобақа илғорларига ва ишлаб чиқариш новаторларига шон-шарафлар!

24. Саноат ходимлари! КПСС XXIV съездининг мамлакат индустриал қудратини янада ривожлантириш ва мустаҳкамлаш соҳасидаги қарорларини амалга ошириш учун курашингиз! Ишлаб чиқаришнинг техника даражасини ва самарадорлигини қунт билан оширингиз!

25. Саноат ходимлари! Халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқаришни кўпайтирингиз ва турларини янгилангиз, уларнинг сифатини яхшилангиз ва таннархини камайтирингиз! Совет кишиларининг эҳтиёжларини тўлароқ ҳисобга олингиз!

26. Қурилиш ходимлари! Янги объектларни ишга туширишни тезлаштириш учун курашингиз, қурилиш қийматини камайтиришга ва сифатини оширишга эришингиз!

27. Транспорт ва алоқа ходимлари! Транспорт ва алоқа воситаларини ривожлантирингиз ва такомиллаштирингиз! Халқ хўжалигига хизмат қилишни бутун чоралар билан яхшилангиз, совет кишиларининг эҳтиёжларини тўлароқ қондирингиз!

28. Саноат ва қишлоқ хўжалиги ходимлари! Колхоз ва совхозларнинг моддий-техника базасини мустаҳкамлангиз! Қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришини электрлаштириш, комплекс механизациялаш ва химиялаштириш, ерларни мелиорациялаш суръатларини тезлаштирингиз!

29. Қишлоқ меҳнатчилари! Ердан, техникадан, меҳнат ва моддий ресурслардан фойдаланишни яхшилангиз! Ҳамма қишлоқ хўжалик экинлари ҳосилдорлигини ва чорвачилик маҳсулдорлигини оширингиз, маҳсулот етиштиришни кўпайтирингиз, унинг таннархини камайтирингиз!

30 Колхозчилар ва совхозларнинг ишчилари! Бўлажак ҳосил асоси бўлган кўкламги дала ишларининг юксак сифатли бўлишига эришингиз!

31. Савдо, умумий овқатланиш, маиший хизмат ва коммунал хўжалик ходимлари! Совет кишиларига хизмат қилиш маданиятини оширингиз, уларнинг эҳтиёжларини тўлароқ ва яхшироқ қондирингиз!

32. Совет Иттифоқи меҳнаткашлари! Меҳнатга коммунистик муносабатда бўлиш учун курашингиз! Интизомни ва уюшқоқликни мустаҳкамлангиз! Жамоат мулкини муқаддас билиб асрангиз ва кўпайтирингиз!

33. Халқ хўжалиги ходимлари! Иқтисодий билимларни, хўжалик юритиш ва бошқаришнинг замонавий методларини қунт билан эгаллангиз! Меҳнатни илмий асосда ташкил этишни, илғорлар тажрибасини, фан ва техниканинг энг янги муваффақиятларини ишлаб чиқаришга кенг жорий этингиз!

34. Совет Иттифоқи меҳнаткашлари! Меҳнат унумдорлигини тинмай оширингиз! Камроқ ишчи кучи ва материаллар сарфлаган ҳолда давлат планларини бажариш учун курашингиз, иқтисодий тежашга қаттиқ риоя қилингиз, иш вақтининг ҳар бир дақиқасидан унумли фойдаланингиз!

35. Совет олимлари, конструкторлари, инженерлари, техниклари, ихтирочилари ва рационализаторлари! Илмий техника тараққиётини жадаллаштириш учун курашингиз! Фаннинг ишлаб чиқариш билан боғланишини ҳамма чоралар билан мустаҳкамлангиз! Фан ва техниканинг энг янги муваффақиятларини халқ хўжалигига тезроқ тадбиқ этингиз!

36. Адабиёт ва санъат арбоблари, маданият ходимлари! Совет санъатида партиявийлик ва халқчиллик байроғини баланд кўтариб борингиз, ўзингизнинг бутун куч ва қобилиятингизни коммунизм бунёдкорларини тарбиялашга бағишлангиз!

37. Маориф ходимлари! Халқ маорифини, юксак малакали мутахассислар тайёрлашни такомиллаштирингиз, ўқувчи ёшларни коммунистик руҳда тарбиялаш ишини яхшилангиз!

38. Соғлиқни сақлаш ва физкультура ходимлари! Аҳолига медицина хизматини яхшилангиз! Физкультурани совет кишиларининг кундалик ҳаётига кенг жорий этингиз!

39. Пионерлар ва мактаб ўқувчилари! Совет Ватанини жон-дилдан севингиз, яхши ўқингиз, меҳнат малакаларини эгаллангиз! Ленин иши учун, коммунизм учун актив курашчилар бўлишга тайёрланингиз!

40. Ишчилар синфи ва барча меҳнаткашларнинг жанговар марксчи-ленинчи авангарди, империализмга қарши, тинчлик, демократия, миллий мустақиллик ва социализм учун толмас курашчилар бўлган коммунистик ва ишчи партияларга қардошлик саломи!

41. Бутун жаҳон коммунистларининг бирлиги ва жипслиги марксизм-ленинизм ва пролетар интернационализми негизида мустаҳкамланаверсин!

42. Социалистик мамлакатларнинг халқларига қардошлик саломи! Халқаро ишчилар синфининг тарихий ғалабаси, антиимпериалистик курашдаги ҳал қилувчи куч, тинчлик ва социал тараққиёт таянчи бўлган жаҳон социалистик системаси ривожлансин ва мустаҳкамланаверсин!

43. Социалистик мамлакатларнинг меҳнаткашлари! Дўстлик ва бирликни мустаҳкамлаш учун, қардошларча ўзаро муносабатларни янада ривожлантириш учун курашингиз! Социализм душманларининг кирдикорларига нисбатан ҳушёр бўлингиз!

Социалистик интернационализм байроғини баланд кўтарайлик!

44. Барча мамлакатларнинг меҳнаткашлари! Империализмнинг агрессив сиёсатига қарши, тинчлик, демократия, миллий мустақиллик ва социализм учун курашингиз!

45. Капиталистик мамлакатларда монополистик капиталга қарши, меҳнаткашларнинг сиёсий ва социал-иқтисодий ҳуқуқлари учун, социалистик идеалларнинг тантанаси учун фидокорона курашаётган ишчилар синфига қардошлик саломи!

Яшасин замонамизнинг энг илғор революцион синфи — халқаро ишчилар синфи!

46. Мустамлакачилик асорати кишанларини улоқтириб ташлаб, империализм ва янги мустамлакачиликка қарши, мустақилликни мустаҳкамлаш учун, социал тараққиётнинг прогрессив йўли учун курашаётган халқларга қизғин салом!

47. Империализмга ва ирқчиликка қарши, озодлик ва миллий мустақиллик учун курашаётган мустамлака ва қарам мамлакатлар халқларига қизғин салом!

48. Революцион кучларнинг — жаҳон социализм системаси, халқаро ишчилар ҳаракати, халқларнинг миллий ва социал озодлиги учун курашчиларнинг қудратли иттифоқи мустаҳкамланаверсин!

49. Капиталистик ва мустамлакачилик асоратига қарши, халқлар озодлиги учун, социализм учун мардона курашиб, турмаларда ва фашист зиндонларида азоб чекиб ўтганларга қардошлик саломи!

Капитал тутқинларига озодлик!

50. Америка империализмининг агрессиясига қарши, ўз мамлакатларининг озодлиги ва мустақиллиги учун мардона кураш олиб бораётган қаҳрамон вьетнам халқига ва унинг жанговар авангарди — Вьетнам меҳнаткашлар партиясига, Лаос ва Камбоджанинг жасур ватанпарварларига қардошларча оташин салом!

51. Жаҳон халқлари! Америка Қўшма Штатларидан Вьетнам Демократик Республикаси территориясини осмондан бомбардимон қилиш ва ўққа тутишни, Ҳинди-Хитойдаги ваҳшиёна урушни дарҳол тўхтатишни, Жанубий Вьетнам, Лаос ва Камбоджадан АҚШ ва гумашталарининг барча қўшинларини батамом ва сўзсиз олиб чиқиб кетишни қатъий талаб қилингиз!

52. Жаҳон халқлари! Араб халқларининг ҳаққоний кураши билан бирдамликни мустаҳкамлангиз! Исроилнинг Яқин Шарқдаги агрессиясини тўхтатишни, Исроил қўшинларини босиб олинган Араб территорияларидан олиб чиқиб кетишни талаб қилингиз!

53. Араб мамлакатларининг халқлари! Империализмга ва реакцияга қарши курашда барча революцион, миллий демократик кучларнинг бирлиги ва жипслигини мустаҳкамлангиз!

Совет Иттифоқи ва Араб мамлакатлари халқлари ўртасидаги дўстлик яшасин ва мустаҳкамлансин!

54. Европа мамлакатларининг халқлари! Европа қитъасини мустаҳкам тинчлик, хавфсизлик ва давлатлар ўртасида самарали ҳамкорлик районига айлантириш учун курашингиз!

Халқаро кескинликни юмшатиш душманлари бўлмиш реакция ва реваншизм кучларининг кирдикорларини фош этингиз!

55. Жаҳон халқлари! Ядро ва химия қуролининг ҳамма турларини тақиқлашни талаб қилингиз! Ёппасига ва батамом қуролсизланиш учун, халқаро хавфсизликни мустаҳкамлаш учун курашингиз!

56. Яшасин Совет Иттифоқининг ленинча ташқи сиёсати — тинчлик ва халқлар дўстлиги сиёсати, империализмга, реакция ва урушга қарши курашаётган барча кучларни жипслаштириш сиёсати!

57. Тинчлик ва социализм кучларининг таянчи — улуғ Совет Ватанимиз мустаҳкамлансин ва гуллаб-яшнайверсин!

58. Марксизм-ленинизм байроғи остида, Коммунистик партия раҳбарлигида Ленин йўлидан коммунизм ғалабаси сари, олға!

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети

Янгийўл районидаги «Коммунизм» колхози далаларида чигит экиш қизғин бормоқда. Суратда: (юқорида) ҳар кунги чигит экиш графигини ошириб бажараётган пешқадам механизаторлар (чапдан ўнгга) Жўра Душабоев, Тўхтапўлат Саидвалиев, Маннон Эшонқуловларни кўриб турибсиз. Пастдаги суратда колхознинг 8-звеносида чигит экилмоқда.

И. Глауберзон фотолари.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетида

ХИМИЯ ОБЪЕКТЛАРИНИ МУДДАТИДАН ОЛДИН ИШГА ТУШИРАМИЗ!

КПСС Марказий Комитети янги қувватларни муддатидан аввал ишга тушириш, ўзлаштириш ва 1972—1975 йилларда пландан ташқари минерал ўғит ишлаб чиқариш юзасидан социалистик мажбуриятлар олган Невинномисск ва Воскресенск химия комбинатлари, «Апатит» комбинати, «Ставропольхимстрой», 5-«Мособлстрой», «Апатитстрой» қурилиш трестлари ва монтаж ташкилотлари коллективларининг ватанпарварлик ташаббусини маъқуллади.

КПСС Марказий Комитети бу ташаббусни қишлоқ хўжалигини янада ривожлантириш юзасидан КПСС XXIV съезди қарорларини тезроқ амалга ошириш тўғрисидаги ғамхўрликнинг ифодаси деб билади.

КПСС Марказий Комитетининг доимий ёрдами туфайли Ўзбекистонда минерал ўғитлар ишлаб чиқаришни ривожлантиришнинг катта программаси амалга оширилмоқда. Шу беш йилликда Олмалиқ химия заводининг иккинчи навбати, Самарқанд суперфосфат заводида аммофос ишлаб чиқариш, Чирчиқ электр химия комбинатида, Фарғона азотли ўғитлар заводида ва бошқа корхоналарда қўшимча қувватлар ишга туширилади.

Невинномисск ва Воскресенск химия комбинатлари, «Апатит» комбинати, «Ставропольхимстрой», 5-«Мособлстрой», «Апатитстрой» қурилиш трестлари ва монтаж ташкилотлари коллективларининг ташаббусини Ўзбекистон химия корхоналарининг қурувчилари, монтажчилари ва ходимлари маъқуллаб кутиб олиб, қизғин қўллаб-қувватладилар.

Чунончи, Чирчиқ, Фарғона, Самарқанд, Қўқон ва Олмалиқ қурилиш, монтаж ташкилотларининг, химия корхоналарининг коллективлари шу беш йиллик планда кўзда тутилган янги қувватларни ишга туширишни жадаллаштириш юзасидан, минерал ўғит ишлаб чиқаришни кўпайтириш юзасидан қўшимча мажбуриятлар қабул қилдилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети янги қувватларни муддатидан аввал ишга тушириш, ўзлаштириш ва 1972—1975 йилларда пландан ташқари минерал ўғитлар ишлаб чиқариш юзасидан Чирчиқ электр химия комбинати, Фарғона азотли ўғитлар заводи, Самарқанд, Қўқон суперфосфат ва Олмалиқ химия заводлари, 160, 8, 150, 15-қурилиш трестларининг, «Алмаликсвинецстрой» тресты ва монтаж ташкилотлари коллективларининг социалистик мажбуриятларини маъқуллади.

Чирчиқ электрохимия комбинати, Фарғона азотли ўғитлар заводи, Самарқанд, Қўқон суперфосфат ва Олмалиқ химия заводларининг директорлари, Ўзбекистон ССР Қурилиш министрлиги билан монтаж ва махсус қурилиш ишлари министрлиги мусобақадош коллективларга олинган социалистик мажбуриятларни бажариш учун зарур шарт-шароитларни яратиб беришлари, қурилаётган корхоналарни лойиҳа-смета ҳужжатлари билан, асбоб-ускуналар, маблағ, қурилиш материаллари ва конструкциялари билан, шунингдек, ўғит ишлаб чиқариш учун керакли хом ашё билан ўз вақтида таъминлаш чораларини оператив равишда кўришлари керак.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бухоро область, Навоий шаҳар партия комитетларига, Навоий химия комбинати раҳбарларига минерал ўғит ишлаб чиқариш юзасидан лойиҳада белгиланган қувватларни шу йилда ўзлаштиришни таъминлайдиган тадбирларни ишлаб чиқишни топширди.

Республиканинг партия, совет ва касаба союз ташкилотларига химиявий ўғитлар ишлаб чиқарувчи корхоналар қурилиши устидан доимий контроллик ўрнатиш, коллективларга олинган мажбуриятларни бажариш учун зарур шарт-шароитларни яратиб бериш соҳасида хўжалик раҳбарларига юксак талабчанлик қилиш топширилди, бунда ишга тушириладиган химия корхоналарини қурувчи ишчилар ва монтажчилар билан таъминлаш ҳамда корхоналарни ишлатадиган кадрларни ўз вақтида тайёрлаш, янги қувватларни оператив равишда ишга тушириш ва ўзлаштириш, шунингдек ишлаб турган корхоналарни техникавий жиҳатдан такомиллаштириш ҳисобига пландан ташқари ўғит ишлаб чиқаришни ташкил этишга алоҳида эътибор берилсин.

Тошкент, Фарғона, Самарқанд ва Бухоро область, Чирчиқ, Олмалиқ, Навоий, Қўқон, Самарқанд ва Фарғона шаҳар партия комитетлари химия корхоналари ва қурилиш-монтаж ташкилотлари коллективларида қувватларни муддатидан аввал ишга тушириш ва ўзлаштириш учун, пландан ташқари минерал ўғит ишлаб чиқариш учун кенг кўламдаги социалистик мусобақани авж олдиришлари, коллективларни ўзлари олган социалистик мажбуриятларни бажаришга сафарбар қилишда бошланғич партия ташкилотларига ҳар томонлама ёрдам беришлари лозим.

Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг телевидение ва радиоэшиттириш Давлат комитетига, республика ва маҳаллий газеталарнинг редакцияларига янги қувватларни муддатидан аввал ишга тушириш, ўзлаштириш ва пландан ташқари минерал ўғит ишлаб чиқариш учун бошланган социалистик мусобақанинг боришини мунтазам равишда ёритиб бориш, ишлаб турган химия корхоналарини техникавий жиҳатдан такомиллаштириш соҳасида илғор коллективлар орттирган тажрибани оммалаштириш топширилди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети маъқуллаган социалистик мажбуриятлар газетанинг иккинчи саҳифасида босилмоқда.

КУНИГА 600 ГЕКТАР

ХАТИРЧИ, («Совет Ўзбекистони» махсус мухбири). Район колхоз ва совхозларида чигит экиш кун сайин авж олдирилмоқда. «Ўзбекистон» колхози пахтакорлари ҳар куни 80-100 гектар майдонга кенг қаторлаб ва квадрат-уялаб чигит экяпти. Кеча далаларда 11 та сеялка экипажи ишлади, ҳар бир машинанинг иш унуми ўртача 9-10 гектарни ташкил этди.

Гектаридан 35 центнердан «оқ олтин» хирмони кўтариш учун курашаётган Ленин номли колхоз пахтакорлари бир кунда 120 гектар майдонга барака уруғи қададилар. Ҳамма бригадаларда чигит бороналанган ва чизелланган ерларга экилаётир. Калинин номли колхозда бир кунда бир ярим кунлик иш бажарилди.

Район бўйича кунига 600 гектар майдонга чигит экилаётир.

ЧИГИТ ЭКИШ КУНДАЛИГИ

Ўзбекистон ССР областларида чигит экишнинг бориши тўғрисида 1972 йил 15 апрелга бўлган

МАЪЛУМОТ

(Биринчи стун — областлар, иккинчи стун — чигит экилган майдон (минг гектар ҳисобида) учинчи стун — планга нисбатан процент ҳисобида).

Тошкент	110,8	82,7
Наманган	100,5	74,3
Андижон	134,8	73,1
Сурхондарё	85,3	68,2
Сирдарё	107,0	47,8
Қашқадарё	41,3	39,4
Бухоро	60,1	38,7
Фарғона	52,1	27,4
Самарқанд	35,7	20,5
Хоразм	2,6	2,5
ҚҚ АССР	0,4	0,3
Республика бўйича:	730,6	44,2

ТУРКИЯ ДИЁРИДА УЧРАШУВЛАР

ИЗМИР, 15 апрель. (ТАСС махсус мухбири). СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний ва унинг ҳамроҳлари Туркия бўйлаб сафарни давом эттирмоқдалар.

Н.В. Подгорний кеча Алиоғадаги нефтни қайта ишлаш заводида бўлди. Бу завод 1968 йилда қурила бошланган эди. Қурилиш ишлари Совет Иттифоқининг техникавий ёрдами билан олиб борилмоқда.

Н. В. Подгорний қурилишдаги турк раҳбарлари билан суҳбат вақтида қуйидагиларни таъкидлаб ўтди: тенглик ва ўзаро манфаатдорлик негизида амалга оширилаётган иқтисодий ва техникавий ҳамкорлик СССР ва Туркия Республикаси халқларининг манфаатларига мос бўлиб тушади ва Совет-Туркия муносабатларини янада ривожлантириш ишига хизмат қилади.

Қурилиш раҳбарлари Туркия учун муҳим бўлган ана шу саноат корхонаси қурилишида катта малакали ёрдам бераётган ва монтаж ишларига раҳбарлик қилаётган совет мутахассисларига самимий ташаккур изҳор қилдилар.

Корхонани кўздан кечириш вақтида турк ишчилари Совет Иттифоқидан келган меҳмонларни самимий табрикладилар.

Н. В. Подгорний шу кунёқ завод қурилишида қатнашаётган совет мутахассислари билан самимий учрашди. Н. В. Подгорний совет инженерлари, техниклари, монтажчилари ўзларининг тажриба ва билимлари билан топширилган ишга ижодий муносабатда бўлишлари билан Ватанимизнинг шуҳратини ошираётганини таъкидлади. Н. В. Подгорний совет мутахассисларининг ишларида ижодий муваффақиятлар тилади.

Н. В. Подгорнийнинг заводга қилган сафарида Туркия ташқи ишлар министри Х. Байулкен, энергетика ва табиий ресурслар министри Н. Деврес унга ҳамроҳ бўлдилар.

ИСТАМБУЛ, 15 апрель. (ТАСС махсус мухбири). Н. В. Подгорний ва унинг ҳамроҳлари кечқурун Истамбулга келишди.

Аэродромда Совет Иттифоқидан келган меҳмонларни Истамбул вилоятининг губернатори Вафо Пойраз ва бошқа расмий кишилар кутиб олишди.

Н. В. Подгорний ўз резиденциясига бораётган йўлда минг-минглаб истамбулликлар Совет Иттифоқидан келган меҳмонларни қизғин табрикладилар.

ҒЎЗА ПАРВАРИШИ БОШЛАНДИ

ТЕРМИЗ, («Совет Ўзбекистони» мухбири). Жданов номли колхознинг Хўжакамол массивида йил сайин юқори ҳосил етиштириб келиняпти. Коммунист Раҳмат Рўзиев бошлиқ олтмиш центнерчи бригада аъзолари Сурхон воҳасида биринчи бўлиб ғўзанинг дастлабки комплекс парваришини бошлаб юбордилар.

Бригада механизаторлари мурғак ғўзаларнинг биринчи парваришини бошладилар. Дастлабки кундаёқ 6,5 гектар майдондаги ўсимликка сифатли ишлов берилди. Культивация билан бир вақтда ғўзалар озиқлантириб кетиляпти.

Жарқўрғон районидаги «Коммунизм», «Социализм» колхозларининг Оқтепа массивидаги Х. Сапаров, М. Худойқулова, Х. Хўжанов ўртоқлар бошлиқ бригадаларида ҳам ғўза парвариши бошланди.

А. ХАЛИЛОВ.

КОММУНИСТИК МЕҲНАТ ТАНТАНАСИ

ХИМИЯ ОБЪЕКТЛАРИНИ МУДДАТИДАН ОЛДИН ИШГА ТУШИРАМИЗ!

ЯНГИ ҚУВВАТЛАРНИ ИШГА ТУШИРИШ, ЎЗЛАШТИРИШ ВА 1972 — 1975 ЙИЛЛАРДА ПЛАНДАН ТАШҚАРИ МИНЕРАЛ ЎҒИТ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ЮЗАСИДАН САМАРҚАНД СУПЕРФОСФАТ ЗАВОДИ, 150 ВА 3-ҚУРИЛИШ ТРЕСТЛАРИГА ҚАРАШЛИ ҚУРИЛИШ ТАШКИЛОТЛАРИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР МОНТАЖ ВА МАХСУС ҚУРИЛИШ ИШЛАРИ МИНИСТРЛИГИГА ҚАРАШЛИ МОНТАЖ ТАШКИЛОТЛАРИ КОЛЛЕКТИВЛАРИНИНГ СОЦИАЛИСТИК

МАЖБУРИЯТЛАРИ

КПСС Марказий Комитети Невинномиск ва Воскресенск химия комбинатлари, «Апатит» комбинати, «Ставропольхимстрой», 5-«Мособлстрой», «Апатитстрой» ва монтаж ташкилотлар коллективларининг янги қувватларни ишга тушириш, ўзлаштириш ва 1972—1975 йилларда пландан ташқари минерал ўғит ишлаб чиқариш юзасидан социалистик мажбуриятлар олиб, бошлаган ватанпарварлик ташаббусини маъқуллади.

КПСС Марказий Комитетининг қарорида таъкидлаб ўтилганидек, бу қимматли ташаббус партия XXIV съездининг қишлоқ хўжалигини янада ривожлантириш тўғрисидаги қарорларини тезроқ амалга ошириш ҳақидаги ғамхўрлигининг ифодасидир.

150-қурилиш трести, 3-«Строймеханизация» трести, Ўзбекистон ССР монтаж ва махсус қурилиш ишлари министрлигига қарашли ихтисослаштирилган монтаж ташкилотлари ва Самарқанд суперфосфат заводи ходимларининг коллективлари бу ватанпарварлик ташаббусини қизғин маъқуллаб ва қўллаб-қувватлаб, ишлаб турган корхоналарни техника жиҳатидан такомиллаштириш ва интенсивлаш ҳамда янги қувватларни муддатидан аввал ишга тушириш соҳасидаги ишларни кенг авж олдириб юбордилар. Бу эса Самарқанд суперфосфат заводида минерал ўғит ишлаб чиқариш юзасидан беш йиллик план топшириқларини анча ошириб бажаришни таъминлайди.

Илгари олинган социалистик мажбуриятларни қайта кўриб чиқиб:

— капитал маблағларни ўзлаштириш, қурилиш-монтаж ишлари ва асосий фондларни ишга солиш юзасидан 1972 йил учун белгиланган давлат планини муддатидан аввал—1 декабргача бажаришга, шу жумладан сентябрь ойида флотоконцентрат пневматик транспортини ишга туширишга қарор берилди, бу эса 1972 йилда йиллик пландан ташқари 4 минг тонна минерал ўғит ишлаб чиқариш имконини беради;

— олтингугурт, фосфор кислотаси ва мураккаб минерал ўғитлар ишлаб чиқарувчи янги комплексни қуриш ва ўзлаштириш беш йиллик программасини муддатидан аввал тугаллашга, бунинг учун:

— аммофос ишлаб чиқариш комплексини 1975 йил июнида, яъни давлат планида белгиланган муддатдан 6 ой барвақт ишга туширишга;

— аммофос ишлаб чиқариш қувватларини ўзлаштириш муддатини нормативларга нисбатан 6 ой қисқартиришга;

— уй-жой ва маданий-маиший объектлар қуриш беш йиллик топшириғини муддатидан аввал — 1975 йил июнида қуриб битказишга қарор қилинди.

Қувватларни муддатидан аввал ишга тушириш, ишлаб чиқариш ва меҳнат унумдорлигини ошириш жараёнларини интенсивлаш ҳисобига беш йиллик давомида пландан ташқари юз минг тоннадан кўпроқ минерал ўғит ишлаб чиқарилади.

Ишлаб чиқариладиган маҳсулот сифати оширилади, маҳсулотнинг камида 75 процентини олий ва биринчи навда чиқариш шарти билан уни нуқсонсиз тайёрлашга эришилади.

Суперфосфат заводи ва қурувчилар коллективлари СССР Химия саноати министрлигига, лойиҳа ташкилотларига, комплектловчи ташкилотларга, Ўзбекистон ССР Қурилиш ҳамда монтаж ва махсус қурилиш ишлари министрликларига мурожаат қилиб, маблағ ажратиш, лойиҳа ҳужжатлари билан, асбоб-ускуналар ва моддий ресурслар билан таъминлаш масалаларида ҳар томонлама ёрдам беришларини илтимос қилади.

Мажбуриятлар Самарқанд суперфосфат заводи, 150 ва 3-қурилиш трестларига қарашли қурилиш ташкилотлари, Ўзбекистон ССР Монтаж ва махсус қурилиш ишлари министрлигига қарашли монтаж ташкилотлари ишчилари ва инженер-техник ходимларининг умумий йиғилишида қабул қилинган.

●

ОЛМАЛИҚ ХИМИЯ ЗАВОДИ, МЕҲНАТ ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ОРДЕНЛИ «АЛМАЛИКСВИНЕЦСТРОЙ» ТРЕСТИ ҲАМДА ЎЗБЕКИСТОН ССР МОНТАЖ ВА МАХСУС ҚУРИЛИШ ИШЛАРИ МИНИСТРЛИГИГА ҚАРАШЛИ ҚУРИЛИШ МОНТАЖ ТАШКИЛОТЛАРИ КОЛЛЕКТИВЛАРИНИНГ СОЦИАЛИСТИК

МАЖБУРИЯТЛАРИ

Олмалиқ химия заводи қурувчилари, монтажчилари ва ходимлари коллективлари КПСС XXIV съезди қарорларини амалга ошира бориб, тўққизинчи беш йиллик биринчи йили топшириқларини муваффақиятли равишда бажардилар. Химия заводи маҳсулотни реализация қилиш йиллик планини муддатидан аввал — 1971 йил 23 декабрда бажариб, пландан ташқари 21 минг тонна минерал ўғит ишлаб чиқарди.

«Алмаликсвинецстрой» трести қурувчилари, Ўзбекистон ССР Монтаж ва махсус қурилиш ишлари министрлигига қарашли ёрдамчи пудрат ташкилотлари ҳамда Олмалиқ химия заводи ходимларининг коллективлари Москва ва Ленинград меҳнаткашлари, Невинномисск ва Воскресенск химия комбинатлари, «Апатит» кончилик-химия комбинати, «Ставропольхимстрой», 5-«Мособлстрой» қурилиш трестлари. «Апатитстрой» қурилиш трестлари ва монтаж ташкилотлари коллективларининг тўққизинчи беш йиллик планларини муддатидан аввал бажариш ва СССР ташкил этилганлигининг 50 йиллигини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақани авж олдириш тўғрисидаги ташаббусини қўллаб-қувватлаб, қишлоқ хўжалик экинлари маҳсулдорлигини ошириш юзасидан КПСС XXIV съезди қўйган вазифаларни ҳал этишда қишлоқ хўжалик меҳнатчиларига ёрдам бериш муддаоси билан ўз зиммаларига қуйидаги социалистик мажбуриятларни олдилар:

— Олмалиқ химия заводининг иккинчи навбати 1973 йил 30 ноябрда қуриб битказилиб, ишга туширилади — корхонани қуриш муддати тасдиқланган норматив муддатларга нисбатан бир йилу бир ой қисқартирилади;

— аммофос ишлаб чиқарувчи янги корхонани муддатидан аввал ишга тушириш, ишлаб турган асбоб-ускуналарни реконструкция қилиш ва модернизациялаш, ишлаб чиқариш жараёнларини интенсивлаш ва меҳнаткашлар малакасини ошириш ҳисобига беш йиллик пландан ташқари юз минг тоннадан кўпроқ (шартли бирликларда) ўғит ишлаб чиқарилади;

— янги қувватларни ишга тушириш, янги техника ва илғор технологияни, меҳнатни илмий ташкил қилишни жорий этиш ва ички резервларни сафарбар қилиш йўли билан беш йиллик мобайнида меҳнат унумдорлиги 1970 йилга нисбатан уч баравар оширилади;

— заводнинг қуйидаги объектларини:

ремонт механика цехи,

ремонт—қурилиш цехи,

кенгайтирилган нейтрализация бўлими,

фосфогипсни ажратиб олиш галереяси,

осма йўл,

шламонакопитель,

280 ўринлик болалар боғча-яслиси муддатидан аввал, 1972 йил II кварталида фойдаланиш учун топширилади;

— саноат сув таъминоти иншоотлари комплексини 1973 йил сентябрида, яъни муддатидан уч ой аввал тўла ҳажмда ишга тушириш таъминланади;

— беш йиллик давомида 200 минг квадрат метр саҳнли, шу жумладан химия заводи ишчилари учун 33 минг квадрат метр саҳнли уй-жой бинолари фойдаланиш учун топширилади;

— шу беш йилликда завод меҳнаткашлари учун пионерлар лагери, ҳунар-техника билим юрти, заводгача олиб борадиган троллейбус йўли, 400 ўринлик ётоқхона қурилиб, фойдаланиш учун топширилади.

Ўз зиммаларига социалистик мажбуриятлар олган коллективлар лойиҳа ташкилотлари, саноат, транспортнинг, таъминот, реализация ташкилотларининг ҳамма ходимларини Ўзбекистон ССРда минерал ўғит ишлаб чиқарувчи қувватларни кучайтириш соҳасидаги шарафли вазифани амалга оширишда ҳар томонлама ёрдам беришга чақирадилар.

Социалистик мажбуриятлар Олмалиқ химия заводи. «Алмаликсвинецстрой» тресте ҳамда Ўзбекистон ССР Монтаж ва махсус қурилиш ишлари министрлигига қарашли қурилиш-монтаж ташкилотларининг коллективларида муҳокама этилиб, қабул қилинган.

●

ЧИРЧИҚ ЭЛЕКТР ХИМИЯ КОМБИНАТИ, 160-ҚУРИЛИШ ТРЕСТИ ВА МОНТАЖ ТАШКИЛОТЛАРИ КОЛЛЕКТИВЛАРИНИНГ 1972 ЙИЛДА ВА ТЎҚҚИЗИНЧИ БЕШ ЙИЛЛИКДА ОБЪЕКТЛАРНИ МУДДАТИДАН АВВАЛ ИШГА ТУШИРИШ ҲАМДА ПЛАНДАН ТАШҚАРИ МИНЕРАЛ ЎҒИТ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ЮЗАСИДАН СОЦИАЛИСТИК

МАЖБУРИЯТЛАРИ

Ленин орденли ва Меҳнат Қизил Байроқ орденли давлат Чирчиқ электр химия комбинатининг, Ўзбекистон ССР Қурилиш министрлигига қарашли асосий пудратчи 160-қурилиш трестининг, Ўзбекистон ССР Монтаж ва махсус қурилиш ишлари министрлиги, СССР Энергетика ва электрлаштириш министрлигининг монтаж ҳамда ихтисослаштирилган ташкилотлари, давлат азот саноати институти Чирчиқ филиалининг коллективлари Невинномисск ва Воскресенск химия комбинатлари, «Апатит» кончилик-химия комбинати, «Ставропольхимстрой», 5-«Мособлстрой», «Апатитстрой» қурилиш трестларининг ва СССР Монтаж ва махсус қурилиш ишлари министрлиги монтаж ташкилотлар коллективларининг ватанпарварлик ташаббусини қўллаб-қувватлаб, 1972 йил ва тўққизинчи беш йиллик учун қуйидаги оширилган социалистик мажбуриятлар қабул қиладилар:

1. Ишларни ташкил этишни яхшилаш, агрегатларга хизмат қилишнинг техникавий даражасини ошириш, технология интизомига қаттиқ риоя қилиш ҳисобига тўққизинчи беш йиллик давомида пландан ташқари 50 минг тонна минерал ўғит ишлаб чиқарилади.

2. ТЭЦнинг бир агрегати белгиланган муддатдан уч ой аввал — 1972 йилнинг III кварталида ишга туширилади, бу эса цехларнинг стабиль ишлашини ва пландан ташқари минерал ўғит ишлаб чиқарилишини таъминлайди.

3. Таркибида олтингугурт бўлган бирикмалардан табиий газни ажратиб олиш ускунаси комплексини муддатидан уч ой аввал—1973 йил III кварталида ишга туширилади ва минерал ўғит ишлаб чиқаришни кўпайтириш учун ундан самарали фойдаланилади.

Ана шу мажбуриятларни қабул қилган коллективлар саноат, транспорт, таъминот-реализация ташкилотлари ходимларини пландан ташқари минерал ўғит ишлаб чиқариш вазифаларини амалга оширишда ҳар томонлама ёрдам беришга чақирадилар.

Чирчиқ электр химия комбинати, 160-қурилиш тресте, қўшимча пудратчи ихтисослаштирилган ташкилотлар ва давлат азот саноати институти Чирчиқ филиалининг коллективлари шонли айём — СССР ташкил этилганлигининг 50 йиллигини кутиб олишга ҳозирлик кўриб, КПСС XXIV съезди ўртага қўйган вазифаларни муддатидан аввал бажариш учун ўзларининг бутун кучлари, тажрибалари, билимларини ишга соладилар.

Чирчиқ электр химия комбинати, қурилиш, монтаж ташкилотлари ва давлат азот саноати институтининг Чирчиқ филиали коллективлари муҳокама этиб, қабул қилган.

●

ҚЎҚОН СУПЕРФОСФАТ ЗАВОДИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ҚУРИЛИШ МИНИСТРЛИГИГА ҚАРАШЛИ 15-ҚУРИЛИШ ТРЕСТИ ВА МОНТАЖ ТАШКИЛОТЛАРИ КОЛЛЕКТИВЛАРИНИНГ 1972 ЙИЛ ПЛАНИ ВА ТЎҚҚИЗИНЧИ БЕШ ЙИЛЛИК ТОПШИРИҚЛАРИНИ МУДДАТИДАН АВВАЛ БАЖАРИШ ЮЗАСИДАН ОШИРИЛГАН СОЦИАЛИСТИК

МАЖБУРИЯТЛАРИ

Невинномисск ва Воскресенск химия комбинатлари, «Апатит» комбинати, «Ставропольхимстрой», 5-«Мособлстрой», «Апатитстрой» қурилиш трестлари ва монтаж ташкилотлари меҳнат коллективларининг Совет Социалистик республикалари Иттифоқи ташкил этилганлигининг 50 йиллиги шарафига янги қувватларни муддатидан аввал ишга тушириш, ўзлаштириш ва 1972—1975 йилларда пландан ташқари минерал ўғит ишлаб чиқариш юзасидан социалистик мажбурият олиб бошлаган ватанпарварлик ташаббусини қизғин қўллаб-қувватлаб, Қўқон суперфосфат заводининг коллективи Ўзбекистон ССР Қурилиш министрлигига қарашли 15-қурилиш тресте ва монтажчилар коллективлари билан биргаликда қуйидаги оширилган социалистик мажбуриятларни қабул қилдилар:

— пневматик транспорт муддатидан уч ой аввал — 1972 йил II кварталида ишга туширилади ва аммонийлаш цехида қўшимча асбоб-ускуналар ўрнатилади;

— аммонийлашган суперфосфат ишлаб чиқарувчи қўшимча қувватлар муддатидан 6 ой аввал — 1974 йил июнида ишга туширилади;

— қувватларни ишга тушириш ва ўзлаштириш муддатларини қисқартириш, аммонийлашган суперфосфат ишлаб чиқариш технологиясини интенсивлаш ва такомиллаштириш йўли билан беш йиллик пландан ташқари 50 минг тонна, шу жумладан, 1972 йилда 9 минг тонна донадор фосфор ўғит ишлаб чиқарилади;

заводдаги меҳнат унумдорлиги йиллик планда белгиланганидан икки процент оширилади. Беш йиллик давомида меҳнат унумдорлиги 23 процент ўстирилади.

Мажбуриятлар завод, трест ва монтаж ташкилотлари коллективлари томонидан муҳокама этилиб, қабул қилинган.

●

КАПИТАЛ ҚУРИЛИШ ПЛАНИНИ МУДДАТИДАН АВВАЛ БАЖАРИШ, ҚУВВАТЛАРНИ ИШГА ТУШИРИШ, ЎЗЛАШТИРИШ ВА ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ УЧУН ПЛАНДАН ТАШҚАРИ МИНЕРАЛ ЎҒИТ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ЮЗАСИДАН ФАРҒОНА АЗОТЛИ ЎҒИТЛАР ЗАВОДИ, 8-ҚУРИЛИШ ТРЕСТИ ВА МОНТАЖ ТАШКИЛОТЛАРИ КОЛЛЕКТИВЛАРИНИНГ

МАЖБУРИЯТЛАРИ

Фарғона азотли ўғитлар заводи, 8-қурилиш тресте ва монтаж ташкилотларининг коллективлари Невинномисск ва Воскресенск химия комбинатлари химикларининг «Апатит» кончилик-химия комбинати, «Ставропольхимстрой», 5-«Мособлстрой», «Апатитстрой» қурилиш трестлари ҳамда СССР Монтаж ва махсус қурилиш ишлари министрлиги монтаж ташкилотлари ходимларининг ташаббусини қўллаб-қувватлаб, заводнинг янги қувватларини муддатидан аввал ишга тушириш, ўзлаштириш ва қишлоқ хўжалиги эҳтиёжлари учун пландан ташқари азотли ўғитлар ишлаб чиқариш юзасидан ўз зиммаларига қуйидаги оширилган социалистик мажбуриятларни оладилар:

— аммиак ишлаб чиқариш комплекси белгиланган муддатдан 15 кун аввал қуриб битказилиб, ишга туширилади. Ишга туширилаётган объектларни ўзлаштириш муддатлари бир ой қисқартирилади ва шу тариқа 1973 йил планидан ташқари бир неча юз минг тонна азотли ўғитлар ишлаб чиқарилади;

— меҳнат унумдорлигини ошириш, иқтисодий тежашни кучайтириш, технология асбоб-ускуналарини иш билан максимал таъминлаш ҳисобига 1972 — 1975 йиллар мобайнида қишлоқ хўжалик эҳтиёжлари учун планга қўшимча равишда ўн минглаб тонна азотли ўғит ишлаб чиқарилади.

Завод, 8-трест ва монтаж ташкилотларининг коллективлари СССР ташкил этилганлигининг 50 йиллиги шарафига мусобақалашиб, 1972 йил ва беш йиллик топшириқларини муддатидан аввал бажариш, шу тариқа КПСС XXIV съезди қарорларини амалга ошириш учун бутун куч, тажриба ва билимларини ишга соладилар.

Мажбуриятлар Фарғона азотли ўғитлар заводи, Ўзбекистон ССР Қурилиш министрлигига қарашли 8-Қурилиш тресте ва монтаж ташкилотларининг коллективлари томонидан муҳокама қилиниб, қабул этилган.

Ўрта Осиё темир йўл бошқармасига қарашли Тошкент тепловоз-вагон депосининг минглаб ишчи, инженер-техник ходимлари ленинча коммунистик шанбаликни ишлаб чиқаришда юксак меҳнат унумдорлигига эришиш билан кутиб олдилар. Улар пландан ташқари иккита тепловозни ремонт қилишди ва битта тепловозга янги электр ускунасини ўрнатишди. СУРАТДА: (чапдан ўнгга): машинист Н. Матвиенко, машинист ёрдамчиси А. Азизов ва эксплуатация цехи партия ташкилотининг секретари Б. Верцен ўртоқлар шанбаликда ремонтдан чиқарилган тепловоз ёнида. И. Глауберзон фотоси.

УЮШҚОҚЛИК НАМУНАСИ

СССРнинг эллик йиллиги шарафига социалистик мусобақани қизитиб юборган колхозчиларимиз 15 апрель куни эрта тонгданоқ ёппасига коммунистик шанбаликка чиқишди. Шу куни далаларда 36 трактор, 800 дан ортиқ колхозчи ва қишлоқ қариялари меҳнат қилдилар. Ҳозиргача салкам 1 минг гектар майдонга чигит экилди. Шанбалик кунида қарийб 200 гектар ерга уруғ қадалди. Мавжуд майдоннинг ҳар гектаридан 40 центнердан пахта ҳосили етиштиришга сўз берганмиз. Бунинг учун барча имкониятлар бор. Чигит экиш эрта-индин тугалланади. Ленин орденли А. Файзиев, Н. Отаев, Ф. Султонова ўртоқлар бошлиқ юқори ҳосилли бригадаларда чигит бир текис ундириб олиняпти.

Шанбалик куни пиллачиларимиз 20 та қуртхонани ремонт қилишди. Чорвадорлар ҳар бир сигирдан 7,5-8 килограммдан серқаймоқ сут соғиб олдилар. Шу куни давлатга 680 килограмм сут ва 340 дона тухум сотилди. 35 гектар майдондаги боғ ва токзорларга ишлов берилди. 2 гектар ердаги сабзавот экинлари парвариш қилинди.

Хўжалигимизда шанбалик меҳнат байрами сифатида зўр кўтаринкилик билан ўтказилди. Колхоз бўйича 1500 сўмлик иш қилинди ва бу маблағ беш йиллик фондига ўтказилди.

Ч. ҒИЕСОВ,
Бухоро область Ромитан районидаги «Октябрь» колхозининг раиси, Ўзбекистон ССР Олий Совети депутати.

ЗАФАРЛИ КУН

Шанба куни колхозимиз қишлоғи эрта тонгданоқ байрам тусини олди. Радиодан таралаётган куй ва қўшиқлар, колхозчиларнинг табассум ва қаҳ-қаҳалари чинакам меҳнат шодиёнаси бошланганидан дарак берди. Ўша дамда дастлабки коммунистик шанбалик ўтган кунларни эсладик.

Москва-Сортировочная депоси ишчилари ўзларининг қизил шанбаликларини ўтказиб, дам олиш куни беминнат меҳнатлари туфайли бир неча паравозни ремонт қилишга муваффақ бўлишди. Уларнинг бу ташаббусларига қўшилган минглаб ишчилар уруш келтирган вайронгарчиликни тугатиш, кўча ва хиёбонларни обод қилиш, бузилган кўприкларни тиклаш сингари ишлар билан шуғулландилар. Бу ҳаракат ҳақида пролетариатнинг улуғ доҳийси В. И. Ленин «Буюк почин» деб номланган асарида қуйидаги фикрларни билдирди:

«Коммунистик шанбаликлар» шунинг учун ҳам жуда тарихий аҳамиятта эгаки, улар бизга ишчиларнинг меҳнат унумини оширишда, янги меҳнат интизомига ўтишда, хўжалик ва ҳаётнинг социалистик шароитларини яратишда онгли ва ихтиёрий суратда ташаббускорлик қилаётганликларини кўрсатмоқда».

Шундан буён шанбаликлар Ватанимиз меҳнаткашларининг анъанавий меҳнат шодиёнасига айланиб кетди.

Беш йилликнинг иккинчи йилида ўтказилаётган ленинча шанбаликка мамлакатимизнинг барча меҳнат аҳли қаторида колхозимиз пахтакорлари, чорвадорлари, пиллакорлари, боғбонлари, қурилиш бригадаларининг аъзолари ҳам катта тайёргарлик билан келдилар. Колхоз правлениеси, партия ва комсомол ташкилотлари байрам арафасида қилинадиган ишларнинг аниқ режасини ишлаб чиқдилар. Бу умумхалқ ҳашари колхозчиларнинг чинакам катта ишига айланиб кетди.

Бу йил 1700 гектар майдонга барака уруғи қадаб, гектаридан пландаги 26 центнер ўрнига 31 центнердан пахта етиштириш мажбуриятини олганмиз. Шарофиддин Жўраев, Неъмат Очилов, Гулбаҳор Абдуллаева сингари ўртоқлар бошлиқ бригадаларда эса пахта ҳосилдорлиги гектар бошига 35-40 центнерга етказилади. Бу ишда бизга комплекс механизация асосий таянч бўлади. Ўтган йили 60-70 процент ҳосилни «зангори кема»ларда терган бўлсак, бу йил камида 80 процентини «пўлат этак»лар билан йиғиштириб олишни мўлжаллаяпмиз.

Техникани баҳорга барвақт тайёрлаганимиз сабабли, чигит экишни тез суръат билан бошлаб юбордик. Шанбалик куни эса мўлжалдагидан кўпроқ ерга — 100 гектар майдонга барака уруғи қададик. Механизаторлар, экиш экипажларининг аъзолари, уруғлик, ёнилғи, ўғит ташиб берувчи транспортчилардан Николай Лукашев, Анвар Ёқубов, Турсунхўжа Аҳмедов. Юсуф Каримов, Бойтўра Кўчимов, Ёқуб Усмонов ўртоқлар айниқса яхши меҳнат қилишди. Пахтакорларимиз шу куни унумли ишлаб беш йиллик фондига 1117 сўм ўтказишди.

Чорвадорлар, шофёрлар, марказий ремонт устахонаси ишчилари, қурилиш бригадаси аъзолари ҳам ғайрат кўрсатишди.

Колхозимиз территориясида жойлашган тўртта мактаб ўқувчилари металл парчалари, макулатура тўплаб шанбаликка ўз ҳиссаларини қўшдилар. Алишер Навоий номидаги 5-ўрта мактаб пионер ва ўқувчилари шу куни 70 тонна металл парчаларини пунктларга топширдилар. Минглаб тут, гул, ток, кўчатлари ўтқазилди.

Коммунистик шанбалик СССР ташкил этилганлигининг 50 йиллиги тобора яқинлашаётган кунларда ўтганлиги колхозчиларни ҳар қачонгидан ҳам аъло даражада меҳнат қилишга руҳлантириб юборди. 15 апрель энг зафарли кун бўлиб колхозимиз солномасига ёзилди.

Назира ЙЎЛДОШЕВА,
Сирдарё районидаги Ленин номли колхоз раиси. СССР Олий Совети депутати, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони.

ШАНБАЛИК ХУШХАБАРЛАРИ

СИРДАРЁ ҲАШАРИ

ГУЛИСТОН, (**«Совет Ўзбекистони» мухбири**). Сирдарё области меҳнаткашлари шанбаликда уюшқоқлик билан қатнашдилар. Саноат корхоналари, қурилиш ташкилотлари коллективлари ободончилик ва дарахт ўтқазиш ишларидан ташқари шанбаликда 12 минг сўмликдан ортиқроқ маҳсулот тайёрладилар. Бунинг ўн минг сўми беш йиллик фондига ўтказилди.

Область деҳқонлари ҳам меҳнат байрамида актив қатнашдилар. Сирдарё районининг Катта Ўзбек тракти кесиб ўтадиган Чивинтой қишлоғида «Малик», «Сирдарё» совхозлари, «Ленинград», «Правда», Ленин номли колхозлар деҳқонлари кучи билан катта боғ барпо этилди. 1200 туп чинор, 500 туп терак, «Чеҳра» чойхонаси атрофидаги ерларга минглаб мевали дарахт ва гул кўчатлари ўтқазилди.

Областнинг бошқа районларида, шаҳарларида ҳам кўчалар, маҳаллалар ободонлаштирилиб, миллион тупдан ортиқ мевали ва манзарали дарахт кўчатлари экилди.

НАСОС СТАНЦИЯЛАРИ БУЮРТМАСИ УДДАЛАНДИ

«Узоргтехстроймелиорация» трестига қарашли марказий экспрементал базанинг ихтисослаштирилган ремонт ишлари ва ишлаб чиқариш корхонаси коллективи коммунистик шанбаликни уюшқоқлик билан кутиб олди. Корхона фидокорлари буюртмаларни тежалган материаллар ва электр энергия ҳисобига бажаришди. Улар Бухородаги Олот ва Қоракўл насос станциялари учун «ОП-5-110» маркали насосларни муддатидан илгари ремонтдан чиқардилар.

Корхона коллективи республикамиздаги кўпгина гидротехника иншоотларига 43 хилдан зиёд насосларни ремонт қилиб жўнатди. Шунингдек, улар шанбаликда насос станциялари учун бир қанча эҳтиёт қисмлар, қувурлар, металл конструкциялар ва бошқа хил деталлар ишлаб чиқаришди.

Р. ЗАГРЕБНОЙ,
«Узоргтехстроймелиорация» тресте инженери.

КАТТА ҚУВОНЧ

Поп райони саноат корхоналарининг ишчилари меҳнат байрамини катта қувонч ва зўр ғайрат билан ўтказдилар. «Изокровля» заводи меҳнатсевар ишчилари ўз зиммаларига оширилган мажбуриятлар олиб ишлашди. Унга яқин ишлаб чиқариш цехларида меҳнат ҳар қачонгидан ҳам қизитиб юборилди. Корхона экономистининг ҳисоб-китобига қараганда, катта шижоат билан меҳнат қилган завод ишчи-хизматчиларининг ҳар бир минутда бажарган иши 4 сўм-у 65 тийиндан тушди. Бу одатдагидан анча зиёддир.

Завод ишчилари шанбалик кунида 22 минг квадрат метр изол полотноси ишлаб чиқаришга эришдилар. 200 дан кўпроқ автомобиль шиналари ремонт қилинди.

Т. УЗОҚОВ.

ТЕМИР ЙЎЛЧИЛАР ТУҲФАСИ

Қизил шанбаликни пухта тайёргарлик билан бошлаган Ўрта Осиё темир йўли бошқармасига қарашли Ховос бўлими темир йўлчилари қувончли натижаларни қўлга киритдилар. Локомотив депоси ишчилари 5 та тепловоз секцияларини ремонтдан чиқаришди. 26 поезд эса тежалган ёнилғи ҳисобига йўлга чиқди. 19 вагон ремонт қилинди. Темирйўлчилар шу куни давлат фондига 4 минг сўмдан зиёд маблағ ўтказдилар.

СЕРҒАЙРАТ ҚУРУВЧИЛАР

Нукусдаги 166-трестга қарашли қурилиш-монтаж ташкилотлари ва саноат корхоналари коммунистик шанбаликни одатдаги иш вақтидан анча барвақт бошладилар. Шу куни 8 минг сўмлик қурилиш ишлари бажарилди. Бу ишлар ҳақ олинмасдан амалга оширилиб, шунча маблағ тўққизинчи беш йиллик фондига ўтказилди.

«Каракалпакводстрой», «Ресколхозстрой» ва «Узэлектромонтаж» трестлари ишчи ва хизматчилари коммунистик шанбаликка муносиб тўёна ҳозирлайдилар.

Р. ХЎЖАМОВ.

БАҲОР ТАРОНАЛАРИ
*
ИНҚИЛОБ ЙИЛЛАРИ ЛАВҲАЛАРИ

ЎЛМАС ШЕЪРИЯТ
*
ҚАТРАЛАР

Адабиёт саҳифаси

Ҳар юракнинг бир баҳори
бор,
Ҳар бир қалбга ишқ бўлар
меҳмон.
Ҳар юракда гуллар муҳаббат,
Бўстон этар уни бегумон...

И. Глауберзон фотоэтюди.

ҒАЙРАТИЙ

ЯШИЛ КВАДРАТЛАР

Водийлар нақши бу яшил квадрат,
Мураббий қуёшнинг заррин
жилваси,
Уфққа туташган ниҳол беадад,
Бахш этар жон унга, баҳор
нафаси.

Квадрат кўксида тадбир, ғайрат
жам,
Бир йилнинг салмоғи ва бойлиги
бор.
Халқ меҳри квадрат билан
мужассам,
Барқ урар умидлар топгуси
қарор.

Квадрат безаган табиат хассос,
Яратар бизларга ҳар нарса тўкин.
Олтин куз шуҳратин куйлашга
асос
Бўлажак, кўтарсак кўкламнинг
юкин.

Яшил квадратлар яшнасин, унсин,
Эртанинг кўрки бу кўк ўпар
хирмон.
Табиат офатин енгишга кўнсин.
Қуёшга талпинсин ва сақласин
жон.

Яшил квадратлар водий кўксини
Безасин, қилайлик тун-кун
парвариш,
Ҳар ниҳол гулида қуёш аксини
Тополсин, бу демак ҳаракат,
ташвиш.

Яшил квадратлар авжи-ривожи,
Қуёш-ла йўғрилиб топаркан камол.
Техника қудрати ва кенг қулочи,
Уфққа етаркан бойлик, зўр иқбол.

БОДОМ ГУЛЛАДИ

Фасли баҳор, бодом гуллади.
Гул оламин элчиси бўлиб,
Тун қўшиғин тонгга улади,
Шохин безаб, ҳуснга тўлиб.

Навдаларга тизилди ғуж-ғуж,
Шарбат ичмоқ бўлган капалак,
Қанотларин йиғолмади ҳеч,
Қўниб, учмоқ бўлган капалак.

Гул қўлларин чўзди бутоқлар,
Дарпардамдан оша ҳонамга.
Қиёс қилдим, сўлим дудоқлар
Бўса бермоқ бўлар одамга.

Ел тебратар, силкинар майин,
Оппоқ сутга чайқалган бодом.
Лаб қўяман гулларга, кейин...
Маст бўламан шунда батамом.

Тикиламан чўмиб сукутга,
Жилмаяди ғунчалар лобар.
Мен гулпараст, содда йигитга—
Шу элчи гул жонга баробар.

Анвар ЮНУСОВ.

НУР ВА СОЯ

Урф-одатлар — халқимиз маданий меросининг бир қисми. Унда халқ ва элатларнинг характери, ҳаётий тажрибаси, турмуши акс этади. Ҳар бир нарса замонлар чанги қўниб эскиради. Шунингдек, ўз даврида нурдек ижобий хизмат қилган одатлар ҳам. Сояга айланиб қолган урф-одатлар ўрнини янги анъаналар тўлдириб боради.

«Нур ва соя» туркумидаги воқеий қатраларда шулар ҳақида баҳс юритилади, буюк Советлар мамлакатида пайдо бўлган, янгиланган ҳаётбахш урф-одатлар ҳақида ҳикоя қилинади.

МАРҲАМАТ, ЎТИРИНГ

Тоғли Деҳқонободдаги бадавлат колхозлардан бири. Кабинетда раис билан суҳбатлашиб ўтирибмиз. Эшик очилиб, бошига рўмол ёпинган ўрта ёшлардаги аёл кирди. Раис унинг саломига алик олиб, ўтиринг, деб стулни кўрсатди. Аёл ўтирмади, тик турганча бир нарса демоқчи бўлиб лаб жуфтлаётганда, раис атайлаб унинг гапига қулоқ солмади.

Аёл ўзини ноқулай сезиб:

— Банд экансиз, бошқа пайт келарман, — деб орқасига ўгирилганда, раис уни тўхтатди:

— Бошқа кун ҳам эшитмайман, ўтиринг.

Аёл рўмолининг учи билан лабини бекитиб, жимгина полга тикилиб ўтирди.

— Ана, энди гапиринг, эшитаман.

— Жиянингиз ўқишни битириб келади бу йил. Уйимиз эски, бир уй билан даҳлиз. Тахта, шифер бўлса янги жой қурдирмоқчи эдим.

— Соғлиги яхшими, келин топибдими?

— Ҳа. Ўзи билан бирга ўқиркан.

—Хат ёзинг. Иккови ҳам келаверсин. Уй ҳам, иш ҳам топиб берамиз. Фермада иккита одамни ишини қилдингиз. Овора бўлиб юрманг, қурилиш бригадамиз уй қуриб беради. Шунча иш билан ўғил ўстирдингиз, раҳмат.

Аёл хурсанд бўлиб чиқиб кетди. Мен:

— Нега олдин гапирмоқчи бўлганида қулоқ солмадингиз, — деб сўрадим.

— Эркакнинг ҳам, аёлнинг ҳам ҳаёлиги яхши. Лекин ёмон кўраман аёл кишининг эркак олдида япроқдек қалтираб туришини. Мўътедек, камситилгандек кўринади. Бундоқ ўтириб гаплашишга ўргатолмаяпмиз. Илгари чиндан ҳам мўъте бўлишган аёллар. Ҳозир эркаклардан кам иш қилишмайди, лекин ўша одат қолиб кетган.

— Нега эски бўларкан?

— Бирламчидан, иқтисодий мўътелик мажбур қилгак аёлларни эркак олдида шундай қилишга. Иккиламчи, стол-стул бўлмаган. Аёл киши эркак олдида чордона қуриб ўтирса хунукроқ, дағал кўринади. Ҳозир бу одатни пайдо қилган ўша икки сабаб ҳам йўқ бўлиб кетгану, одат қолган соя бўлиб.

ТУГУН

Ғилон денгиз сатҳидан қарийб икки минг метр баландаги қишлоқ. Икки-уч йил бўлди машина йўли очилганига. Аҳоли илгари Шаҳрисабз бозорига от билан қатнаб, савдо-сотиқ қилган.

Колхоз идораси олдидаги майдонга машина келиб тўхтади. Кабинадан узун бўйли, мўйловдор эркак, унинг ортидан паст бўйли, семизроқ хотин тушди. Улар тор, эгри-бугри йўлдан ҳарсанглар орасида турган уйларига кета бошлашди. Олдинда эркак. Қўлларини орқасига қўйган. Ундан ўн қадамлар ортда аёл боряпти. Бир қўлида бола. Бир қўлида катта тугун. Терлаб кетган. Ўпкаси шишиб, зўрға нафас олади. Икки қўли банд бўлгани учун бошидан елкасига сирғалиб тушган рўмолини ҳам тўғрилолмайди. Эркак эса ҳар замонда уялибми, хотинига раҳми келибми, орқасига қараб қўяди. Қарайди-ю, бориб хотинининг қўлидан болани ёки тугунни олмайди.

— Хотини билан уришганми?— сўрадим ёнимда турган мактаб ўқитувчисидан.

— Йўқ. Қадимдан қолган одат, бола, тугунни хотин киши кўтариши керак.

Икки букилиб, юқорига чиқиб кетаётган аёлга раҳмим келди. Кечда чойхонада чоллар билан гурунглашиб ўтирганда шу воқеани айтдим.

— Нима қилайлик, қадимдан қолган удум, — деди чоллардан бири. — Тоғда ҳар қадамда хавф-хатар кутган одамни. Йўлингдан тўнғизми қоплон чиқиб қолиши хавфи бўлган. Эркакнинг қўли салт бўлса дарров ханжарини қинидан суғириб, орқасидан келаётган болаларини, ўзини ҳимоя қилган. Ҳозир тоғларда эркакни ханжар ишлатишга мажбур қиладиган хавф-хатар йўқ. Йиртқич ҳайвонларни қидириб ҳам тополмайсиз. Лекин бир вақтлар олижаноблик, мардликни ифодалаган шу одат қолиб кетган. Эскириб кетди, ўзимиз ҳам уяламиз шундай юришдан.

Менинг кўз олдимда ҳамон терлаб, ҳориб бораётган аёл, уни ҳар қандай хавф-хатардан ҳимоя қилишга тайёр «олижаноб» эркак турарди. «Урф-одатларни одамларнинг ўзлари яратган, шу одамларнинг ўзлари уни саралаб, эскирганларини полиздаги бегоча ўтдек юлиб ташлаб, урф-одат экинзорларини тозалаб туришлари керак эмасмикин!?»

Аёл қўлидаги тугун эркакнинг виждонини зил юк бўлиб эзяпти. Қаранг, орқасига ўгирилганида унинг кўзларига бир қаранг! Оғир, чигал тугун, зарарли қолдиқлар тугилган тугун.

МЕЪЕР

Ҳар бир нарса меъёрида бўлса яхши. Сувда юрадиган кема сув меъёридан ошса ботади.

Китоб районининг Қайнар қишлоғида бир тўйда бўлдик. Куёвнинг марҳум отаси исмини айтишганда келин ўрнидан туриб унинг хотираси учун таъзим қилди. Бу яхши. Кексаларни, авлодларни эслаш, хотирасини ҳурмат қилиш таҳсинга лойиқ.

Келин қариндош-уруғларнинг ҳам ҳаммасига таъзим қилди.

Сўнг хонага болалар киришди. Уларга ҳам. Бу менга ортиқчадек туюлди.

Шу райондаги бирон хонадонга борсангиз меҳмонни жуда иззат-ҳурмат билан кутиб олишади:

— Хуш келибсиз.

Бу жуда яхши.

Сўнг меҳмон дастурхон олиб келса ҳам, чой келтирса ҳам, сочиқ узатса ҳам, ҳар бир ташқарига чиқиб келганда:

— Ассалому алайкум, хуш келибсиз, — деяверади.

Мен яхши биламан буларнинг одатини. Лекин мен билан келган меҳмон ўзини ноқулай сезабошлади. Мезбоннинг ҳисобсиз, кети узилмас саломларига алик олишни ҳам, олмасликни ҳам билмай, нима қилай, дегандек менга қараб қўябошлади.

Самар НУРОВ.

СУБҲИДАМ

РОМАНДАН ПАРЧА

Туни билан темир йўлни қўриқлашдан қайтган Рустамжонга гарнизондагилар Сарвигул хабарини етказишди. Унинг Эргаш қароргоҳида бандилигини эшитган Рустамжон қалъа коменданти Николай Удалов ҳузурига кирди.

— Бекордан бекорга ўлиб кетишдан нима фойда, — деди Рустамжоннинг арзини тинглаган комендант, — ҳозир Бачқирга бостириб кириб бўладими? Сарвигул қаттиқ назоратда. Якка боришнинг яна иложи йўқ!

— Сабрим тугади, — лабларини тишлаб гапирди Рустамжон, — у мен учун азоб чекяпти. У мен учун ўлимга тик қараяпти. Мендан бошқа унинг кими бор?

— Ҳаммамиз бор, революция бор, — деди Удалов жиддий, — баримиз ўз билганимизча иш тутаверсак, фақат ўзимизни ўйласак, яхшими? Бу билан ановиларнинг шамини ёндирмаймизми?

— У ўзини-ўзи нобуд қилиб қўяди, — деди Рустамжон шаштидан тушмай, — феълини биламан. Улар чангалидан қутулишга кўзи етмаса— шундай қилади.

— Замон жуда-жуда чайқалиб турибди, — қаттиқ-қаттиқ гапирарди Удалов, — қўрбошиларнинг катта куч тўплаганини ўзингиз айтдингиз. Уларнинг имому сўфи, мударрису муллавачаларни теваракка тариқдай сочиб, ўз ниятларини дин оғуси билан ушатиш ҳаракатини қилаётганликларини билмайсизми?! Қўшинлар сонини солиштирадиган бўлсак қали ночормиз. Мелибой Абдуллаев, Акбар Исломов, Абдураҳмон Султоновлар Қўқоннинг кун юриш тарафидаги қишлоқларига, Назир Тўрақулов, Назиржон Халилов, Муҳиддин Хўжаевлар кун ботар томондаги қишлоққа жўнатилди. Сизни шаҳар биқинидаги Данғарага чиқаришни мўлжалладик. Фурсатни елга учирмаслик лозим. Удалов Рустамжонга савол назари билан қаради, — ё ўзингиз билганингиздан қолмайсизми, қарорингиз қатъийми?

Яна бирор нима дейишга Рустамжоннинг тили бормади. Удалов ҳақ. Жумагулга етишишнинг йўли битта— Эргаш билан беллашишга ҳозирланиш, уни улоқтириш! Кўнглидан шуларни ўтказган Рустамжон бошини кўтарди.

— Буйруғингизга тайёрман!

Рустамжон комендант қабулидан чиқаётганда уни ўз шерикларидан бири йўқлади. Гарнизон дарвозасининг олдида Эргашнинг чопари отдан тушиб, Рустамжонга хат тутқазди.

— Жавобини Бачқирга юборасиз,— деди чопар хайрлашмай отига қамчи уриб. — Сизни у ерда ҳамма кутяпти. «Ёлғизгинам, Сарвигулжон». Рустамжон хатга нима ёзилганини билишга ошиқса ҳам яна Николай Удалов кабинетига қайтди.

— Тинчликми?

— Рустамжон жавоб ўрнига хатни тутқазди.

— Ўзингизга-ку, очмабсиз?

— Биргалашиб ўқиймиз, — Рустамжон хатни Удаловга қайтарди, — собиқ хўжамиз нима деб ёзибдиларикин?

«Баъд аз салому сидқи нотомом ул порайи жигаримиз Рустамбекка маълум ўлғайким, тааҗжуби тасодифимиз номамизга боисдир.

Сизни бўлғуси давлатул исломнинг саркардайи бошаъни рутбасига мулайяқ кўрувимиз арафасида биздин юз ўгирувингизни нон тепкиликдин ўзга нимарсага йўйса бўлурки, бу борада чандон мулоҳаза ва мубоҳаса қилмайлик, фақат ҳайрати мажҳулимиз ғолиб келадур.

Сарвигул хусусида иштибоҳи мутлақ содир бўлибдур. Ул қиз биз, аҳли исломнинг паноҳида, Мағфират исмлик жиянингиз ила бирликда чашми бадлардин дурликда асралур.

Иссиқ маъвонгизни совутмаслигингиз матлабул сидқимиздирки, илло Сарвигулнинг ҳам сизга ёки ўзга бир кимсага уқди шаръий бўлури ёдингиздан фаромуш бўлмағай.

Ушбу номани илтижо ёхуд нишонайи заифлик тарзида қабул этсангиз, мункирлик бўлурки, афоколлоҳ, бу собит садоқат ва сиздек мўминни қизғанувимиз рамзидир.

Яна бу матлуби фарздирким, тавба ва тазарўйи соний жоиз бўлмай қолғусидир.

Падари бузрукворингиз Эшмуҳаммад отанинг мусаффо руҳи ҳаққи, мусулмонлигингиз ҳаққи, ғазовот аталмиш жиҳоди акбардин иштирокингизни дариғ тутмағайсиз.

Жавоб мактуби ёзмоғингизни, холисанлиллоҳ, ўзингизга ҳавола қилиб,

аддойи амиралмуслимин:
Эргаш ибн Хўжамберди».

— Бу Эргашнинг хати эмас!

— У саводсиз-ку, — билиб туриб ҳайрон бўласизми дегандай жилмайди Николай Удалов, — у айтган, мирзоси ёзган!

— Бу унинг гаплари эмас демоқчиман, — Рустамжон ўрнидан турди. — Бу Эргашнинг измидан ташқари ёзилган мактуб.

— Қаердан билдингиз? — Удалов қизиқди.

— У ниҳоятда тунд ва қўрс одам, — фикрини далиллашга уринди Рустамжон.

— Кеча кечқурун тушган хат ҳам худди шу қўлда ёзилган, — Удалов тортмадан сариқ қоғозни олиб солиштирди, — бир хил!

— Бу қандай хат?

— Сал гапни ҳам кўтаролмаслигингизни андиша қилиб, — деди Удалов, — билдирмай қўя қолган эдик. Мана, ўқинг.

«Исломпарвари кироми Салимбек ибн Ҳалил тўра, — деб бошланади мактуб, — баъд аз саломи гарми жўшон зудлик ила маълумингиз ўлғайким, юзбошиларимиздан Рустам исмлиси васвасайи шаётинға мубтало бўлибдир...

Ул бадбахт борҳо мусоҳибингиз бўлғон, жумодул аввал ойининг ўн бешида хонангизда бир кеча тунаб, кофирлар қавмига дохиллик кўргузуб, муртадликка юз тутган Хайрулло чархчи ила мулло Исҳоқнинг вужудларин каллаларидин узоқ қилган йигит».

— Вой, аблаҳларнинг ёлғонни ямламай ютганини, — Рустамжон хатдан кўзини узди, — энди бу йўлга ўтишибди.

— Қизишмай у ёғини ўқинг, — Удалов хотиржам гапирарди.

«Акнун, — деб давом этади мактуб, — Хайрулло Чархчи ила мулло Исҳоқнинг явмул жазоси Рустамнинг ўзида мукаррар бўлмоғи фатвойи шариатдурки, ул сизнинг уҳдангизга масъул бўлурини маълум этгаймиз.

Аддойи амиралмуслимин:
Эргаш ибн Хўжамберди».

— Бунга нима дейсиз, — бесаранжомлик билан сўради Рустамжон. — Балки...

— Ким ишонади бунга, — деди Удалов Рустамжоннинг гапини кесиб, — улар сиздан чўчияпти. Сизни ишончсиз қилиб кўрсатишга уриняпти. Бу Салим Халилдан чиққан найранг!

Рустамжон гап қўшмади. Удалов уни «озгина чўзилиб олиш»га қистади. Кечаси темир йўлни пойлаб, тик юриб чиққан Рустамжон тунда уйқусираб қолмаслик учун ҳозир ухлашни истар, аммо кўзи илинмасди. У чошгоҳда ўринга кирганича, хаёл суриб, қуёш ўз ётоғи тарафга ёнбошлаганда уйқуга кетганини сезмай қолди. Уйқусида унинг тепасига яна Сарвигул етиб келди. Рустамжон унга тикиляпти. Сарвигул ғамгин. Киприкларига илинган ёш думалай-думалай деб турибди.

— Мендан умидингизни узинг, Рустамжон ака, — деяпти у қуёшдай ярқираб, — мен ҳалок бўляпман. Эшитяпсизми, ҳалок бўляпман!

— Йўқ, Сарви, ундай дема, йўқ-йўқ, ахир мен тирик-ку, — Рустамжон ўрнидан қўзғалаётган Сарвигулнинг қўлидан ушлади. — Сен гўзалсан, сен абадий яшайсан, албатта, яшашинг керак!

— Хайр, ёлғизим, — деди Сарвигул Рустамжоннинг қўлларидан сирғалиб чиққан қўлларини худди пардай юқори кўтариб, — хайр! Етти қават осмоннинг тепасига чиқиб кетяпман!

— Тўхта, кетма, — Сарвигулнинг изидан илтижо билан югурмоқчи бўлган Рустамжон ўрнидан туролмади.

— Тўхта, — дейди у яна ичи куйиб, ёлбориб, — кетма, яна бирпас ёнимда тур, юрагимни эзма, яна бир дақиқагина, фақат бир дақиқагина кўзларингга термулиб олай, гўзалим!

Сарвигул эшитмагандай ҳавога кўтарилди. «Сарви, Сарви, Сарвигул!» Рустамжон ҳансираб уйғониб кетди.

Хона эшиги олдидан таниш аёлнинг овози эшитилгандай бўлди. Юрагининг қайсидир торлари чертилиб кетди. Секин қулоқ тутди. Назиржон билан гаплашяпти. Унинг нафаси бунча таниш? «Сарвигул бу, Сарвигул». Апил-тапил кийиниб, ташқарига шошилиб, остонага қадам босганича, эшикнинг икки табақасини иккала қўллаб ушлаганича тик қолди.

— Зеби, бу сенми, — Рустамжон остонадан тушолмасди, — Зеби, бу сенми?

— Зебихоннинг ўзлари, — Назиржон Рустамжоннинг ҳозирги кайфиятини кутилмаган хурсандчиликнинг ифодаси деб билди.

— Нима қилиб юрибсан, — Рустамжон остонадан сакради, — тинчликми?

— Ҳаммасидан кечиб келдим, — Зеби ерга қараб гапирарди.

— Нима учун? — Рустамжон қовоқ уйди. — Эринг қани, боланг қани?

— Ўғилчалари бизникида, — деди Назиржон Зебидан олдин гап олиб Рустамжонга ҳайрон бўлиб қаради.

— Эрингни нимага ташладинг, — Назиржоннинг сўзлари қулоғига кирмаган Рустамжон яна сўради.

— Сиз қўрқманг, — деди Зеби кўнглига келган ўй содир бўлаётганини кўриб. — Сизни эмас, ҳақиқатни излаб келдим. Аёлларни ҳам одам санайдиганлар остонасини ўпиб келдим!

— Жигарлар ҳам шунақа бўладими, — Зеби билан Рустамжоннинг бу муомалалари улар орасидаги савдодан хабарсиз бўлган Назиржонга жуда эриш туюлди. — Қани, ўтиринглар!

— Кутмагандим, — Рустамжон Назиржонга ҳижолат бўлгандай қаради. Кейин Зебидан сўради, — холамнинг хабарлари борми?

— Айтмадим.

— Нега?

— Сизларни топиб олишимга кўзлари етмасди, — деди Зеби, — аёлларнинг қўлидан иш келишига ҳатто аёлларнинг ўзи ҳам ишонмайди.

— Наҳотки, шу гаплар сендан чиқяпти, — Рустамжон нима дейишини билмай қолди.

— Ҳаёт мажбур қилди. Ҳақ-ҳуқуқ учун фақат эркакларгина курашиши керакми, — Рустамжоннинг муомаласи оғир ботган Зеби чуқур-чуқур хўрсиниб олди, — аёллар ҳам одам, аёллар она-ку!

— Хафа бўлма, Зеби, — қизишиб кетганидан уялган Рустамжон ўзичи ўнглади. — Сарвигулдан хабаринг борми?!

Кўзларида ёш мўлтираган Зеби «йўқ» деган маънода бошларини сарак-сарак қилди.

— Нажот излаб келдим. Сарвигул учун, сарвигуллар учун, ўзим учун,— Зеби қайнаб гапирди. — Оналик ҳаққи учун!

Рўстамжон Зебининг шунчалар ўзгариб кетганини ўйламаган эди. «Ҳаёт одамларни ўзгартиряпти. Сарвигул қанақа бўлиб қолди экан!»

Йўлдош СУЛАЙМОН.

ТАҚРИЗ

ШЕЪРИЯТНИНГ БОҚИЙ УМРИ

Атоқли шоир ва драматург, олим Мақсуд Шайхзода ўз тенгдошлари ҳақида сўзлайтуриб, Ғ. Ғуломни «шеъриятимизнинг ўтли юраги» деб таърифлаган эди. Бу ўринли таъбирни Шайхзоданинг ўзига қарата айтсак ҳам хато бўлмайди. Чунки, у ўз ижодининг ғоявий-бадиий қуввати билан поэзиямиз қалбининг замонга ҳамоҳанглигини таъминлаган катта устоз шоирлардан эди.

Шоирнинг машҳур «Ғафурга хат» асари, фалсафий туғёнга тўла «Ҳаёт боқий» деб аталган туркуми янги томида биринчи марта эълон қилинган. Бу асарлар Шайхзода фалсафий лирикасининг сўнгги пардаларда айниқса зўр камолот касб этганини, сатрларининг мағзига сингиб кетганини кўрсатади.

— **Қачон яшаб ўтдингиз?**
— **Йигирманчи асрда!**
— **Юртингиз, уй адресингиз?**
— **СССР деган ерда.**
— **Сиёсий қарашларингиз?**
— **Ленинизм деб билинг.**
— **Эргашган устозингиз?**
— **Ленин!**

Муассасаларда оддий анкета тўлдириш шаклига тақлидан ёзилган бу фалсафий теран шеърнинг эмоционал кучи шундаки, шоир ҳар бир мамлакатимиз ҳаётининг бир буюк бўлагини кўз ўнгимизда яққол гавдалантиради ва шу ҳаёт ғалабаларининг раҳнамоси улуғ Ленин эканлигини жавобда таъкидлаб уқтиради.

Улкан санъаткор Шайхзода шеъриятнинг замон хизматига шай туриши лозимлигини яхши тушунади. У ўзининг «Ҳамиша тирик» мақоласида Маяковскийнинг «чинакам поэзия турмушдан жуда бўлмаганда бир соат олға юриши шарт», деган ўгитларини тилга олади ва ўз касбдошлари, ўзбек шоирларини илғорликка чақиради.

Шоир ҳамиша шеър мазмунини кучайтиришни ва шеър руҳини ўқувчига тезроқ етказишни кўзда тутади. Куба ёшларининг Москва кўчаларидан куйлаб ўтаётганини мароқ билан тасвирлаган шоир ўзининг «Паленте, Паленте» («Олға, олға») шеърида шу сўзни қайта-қайта ўзбекча сўзлар билан қофиялайди:

«Сомос, сосиялистас, «паленте,
паленте»!
Қўлга қўл, дилларга-диллар
уланди.
«Сомос, сосиялистас, «паленте,
паленте»,
Қўшиқ авжларининг шудир
баланди!

Бу ерда муҳим сўз фақат «паленте» эмас, балки унинг қофиядоши, «уланди», «баланди» каби ўзбекча сўзлар ҳамдир. Чунки, шоир ғоясининг кучайишига («қўлга қўл уланди»), шеър эҳтиросининг ортишига («қўшиқ авжларининг баланди») айни, шу сўзлар хизмат қилмоқда.

Оқ шеър, яъни қофиясиз шеър ўзбек поэзиясида жуда ҳам сийрак учрайди. Дунёда шундай поэзиялар борки, уларнинг асосини оқ шеър ташкил этади. Айниқса, Хитой, Япон ва Корея халқлари қофиясиз, фақат оҳанг гармониясига асосланади. Қадимий шоирлар Ду Фу, Ли Бо сингари санъаткорлар фақат Шарққа эмас, бутун дунёга танилганлар. Уларнинг шеърларида қофияланган мисраларни кўрмаймиз.

Асосан, Маяковский мактабидан таълим олиб улгайган шоирларнинг оқ шеърга мурожаат қилганлигини қандай тушуниш мумкин? Ахир, Маяковский шеъриятини қофиясиз тасаввур қилиб бўлмайди-ку!

Жарангли ва янги қофия учун қаттиқ жанг қилган Маяковский оқ шеърни деярли ёзмаган. Аммо, унинг машҳур «Владимир Ильич Ленин» достонида қуйидаги парчани учратамиз:

Партия
спинной хребет рабочего
класса.
Партия
бессмертие нашего дела.
Партия —
единственное,
что мне не изменит.

Бу ерда зинапоялардан, залворли оҳанглардан кўриниб турибдики, мисралар Маяковскийнинг машҳур ва севимли сатрларидан фарқ қилмайди. Аммо, бир нарса етишмаётир: қофия йўқ, қани маяковскийона янги ва гўзал қофиялар?

Бироқ, бу ерда бундай «ташвиш» ўринсиз. Чунки, достон ғоясини ифодаловчи, афоризмга айланиб кетган бу сатрлар худди шу ҳолда ўзининг энг мукаммал шаклини топганки, қофия талаби билан буларни ўзгартириш мазмундан ,қуйма бир мазмундан ютқазиш бўлиб чиқар эди. Ахир, Маяковский изланишлари шу қуйма мазмун иштиёқида содир бўлар эдики, бу ерда шунга эришилган экан, қофияни четлаб ўтиш гуноҳ саналмайди.

Шундан тушуниш мумкинки, Маяковский шогирдлари гоҳо қофиядан воз кечиб, оқ шеър ижод қиларканлар, буни Маяковский мактабидан узоқлашиш деб тушунмаслик лозим.

Мақсуд Шайхзода ҳам бир неча оқ шеърнинг муаллифи. Фақат қофиясизлигини назарда тутмасак, унинг оқ шеърлари бошқа шеърларидан мазмунан фарқ қилмайди. Яъни, у бу ерда ҳам ўзига содиқ, дақиқама-дақиқа новаторликка интилади, дадил фикрларни ўртага ташлайди. Алоҳида таъкидланиб ўтишга лойиқ бўлган бир хусусиятни эса, қуйида ўртоқлашиб ўтмоқчимиз. У ҳам бўлса, Шайхзоданинг оқ шеърларида қофияли сатрлар масаласидир. У шеърни бошдан-оёқ ёзиб келади-да, тўсатдан бир ўринда қофия ишлатади.

Мана, мисол тариқасида унинг «Қасос» деган катта бир шеърини олиб қарайлик. Москва атрофида фашист дивизияларининг тор-мор келтирилиши муносабати билан ёзилган, деярли 60 сатрдан иборат бу шеърнинг фақат бир жойида қофия ишлатиб юборилади. Шеърда совет жангчиларининг бундан буён фашист галаларини тирақайлатиб қувиб боражаги зўр пафос билан таъкидланади:

Бу — қасоснинг эндигина
бошланғичидир.
Қасос дейди куйган кутубхоналар,
Қасос дейди шоирларнинг
қайкаллари ҳам.
Қасос дейди ўрмонларнинг куйган
сийнаси,
Қасос дейди тегирмоннинг
тўхтаган чархи.
(«Қасос», 1942 й.)

Шу тарзда бир неча мисранинг бошида «қасос» сўзи такрорланади ва сатрнинг сўнгида қасоскор объект— жой ё инсон, ё инсоний бир муносабат таъкидланади:

Қасос дейди, қон рангига чўмган
шалола,
Қасос дейди, экинзорлар,
шаҳарлар, боғлар...

Шеър шундай шиддат билан давом этиб келаркан, бирдан шу байтга кўзимиз тушади:

Қасос — қасос: бағоят зўр
туйғудир қасос,
Қасос — ўқдир, қасос —қалқон,
қасосдир асос.

Ажабо, нима учун қофияли мисра пайдо бўлди, бу билан шеърнинг умумий оҳангига зарар етмадими, деган савол туғилиши табиий.

Ҳа, бу ерда «қасос» билан «асос» атайин қофияланган. Шеър беқофия ёзилганлигидан қатъий назар, бу ерда қофияга муҳтожлик борки, шоир бефарқ ўтиб кетиши ҳеч мумкин эмас эди. Юқорида «қасос», «қасос» деб такрорланиб келаётган мисраларга якун ясаш учун фикрлар тизгинини бир нуқтада тўхтатиб олиш лозим. Мана шу якуний сатр қофияли бўлмаса (қофияли бўлганда ҳам энг муҳим сўз «қасос»га қофияланмаса), шеърнинг таянч нуқтаси йўқолиб қолган бўлар эди. Бу фикрга ишонч ҳосил қилиш учун, шу байтдан атайин қофияни йўқотиб, яъни «асос» сўзини олиб ташлаб кўрайлик:

Қасос — қасос, бағоят зўр
туйғудир қасос,
Қасос — ўқдир, қасос — қалқон,
қасос ҳаммаси.

Кўрдингизми, «асос»нинг ўрнига «ҳаммаси» сўзи қўйилиши билан мазмунан ҳеч нарса ўзгаргани йўқ. Аммо, қофия йўқолгани учун бу сатрнинг салобати, якунловчилик ва таъкидловчилик хизмати ҳам кўзга ташланмаётир. Шакл ва мазмун бирлиги бузилганлиги учун мазмун заифлашгандай, таянч нуқтасини йўқотгандай кўринмоқда.

Демак, Шайхзода изланишлари ҳамиша мазмунга хизмат қилади. Унинг шеъриятидаги маъно ва шаклнинг уйғунлашиб кетиши, ягона қимматга молик бўлиши ёш шоирлар авлодига намуна бўларли мактабдир.

Юсуф ШОМАНСУР.

МАЖНУНТОЛ

Соҳилдаги икки мажнунтол,
Эрта-ю кеч ювар кокилин,
Мени чорлар, бермайин ором,
«Тарк этма» деб сойнинг
соҳилин.
Уйнар сочин қилиб оқизоқ,
Термуламан мен унга узоқ.
Завқ бағишлар чиққанида ой,
Сулим бўлар мажнун толла сой.
Мажнун толдай эгма бошингни,
Шодон кўрай қалам қошингни
Кўз тутаман нигорон йўлга,
Шеър ёзиб соламан куйга.

Мафтун қалбим аллала бир
дам,
Умринг бўйи кўрма ҳеч бир
ғам.
Наврўз каби гул очар қалбим,
Сенинг билан порлар иқболим.
Соҳилдаги икки мажнунтол,
Эрта-ю кеч ювар кокилин,
Мени чорлар, бермайин ором,
«Тарк этма» деб сойнинг
соҳилин.

Темур КАРИМОВ.

ИККИ ДУНЁ—ИККИ ҲАЁТ

Улан-Батордаги тикувчилик фабрикаси Монголиянинг энг йирик енгил саноат корхоналаридан бири ҳисобланади. У йилига 340 минг буюм ишлаб чиқариш қувватига эга. Бу ерда асосан ўрта мактабни тамомлаб чиққан ёшлар ишлайди. Суратда: фабрика цехларидан бирида.
А. Еланчук фотоси (ТАСС).

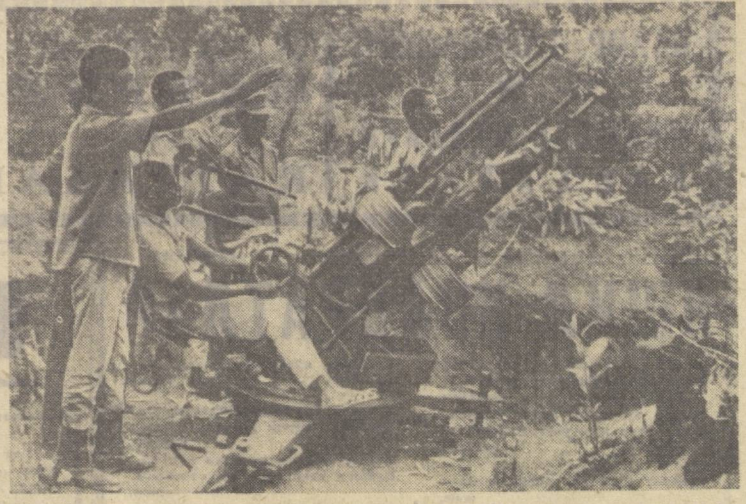

Гвинея ватанпарварлари (Бисау) португалиялик мустамлакачиларга қарши қуролли ҳужумни кучайтириб зарба кетидан — зарба беришаётир. Шу кунларда озодлик учун кураш тобора қизғин тус олмоқда, португалиялик жангчилар мудофааси кучайтирилган район ва шаҳарларда ҳам ўзларини хавф-хатарда хис қилишмоқда. Суратда: ватанпарварлар армиясининг зенит расчети.
ТАСС фотохроникаси.

ЖАҲОН БЎЙЛАБ

УЛУҒ САНА ШАРАФИГА

ГАВАНА, 14 апрель. ТАСС мухбири Е. Алексеев хабар беради:

«1961 йил апрель ойининг қийин кунларида Кубада социализм тақдири империализм малайлари билан қуролли тўқнашувда ҳал қилинган экан, ҳозирги вақтда тинч социалистик қурилишнинг муваффақияти аввало, бутун халқнинг бунёдкорлик меҳнатида қатнашувига боғлиқ». Шакар қамиши ўрим кампанияларининг кўпида қатнашиб ном чиқарган кубалик машҳур қаҳрамон Хуан Торребланканинг мана шу сўзлари мамлакатда авж олиб кетган меҳнат ғайратини тўла равишда акс эттиради. Америка империализми малайларининг қуролли интервенцияси Плайя-Хиронда тор-мор келтирилганлигининг 11 йиллигини мамлакат ана шундай зўр меҳнат ғайрати билан кутиб олмоқда.

Ҳозирги вақтда озодлик оролида мана шу улуғ санага бағишланган ойлик ўтказилмоқда. Бутун мамлакатда социалистик мусобақа авж олиб кетди. Митинглар ва йиғилишлар, ёшларнинг ўша унутилмас жангларда қатнашган кишилар билан учрашувлари ўтказилмоқда.

Меҳнаткашлар коллективларининг ўзлари ва Революцияни ҳимоя қилиш комитетлари мана шу ойлик давомида «Плайя-Хирондаги ғалаба» фахрий ёрлиқлари билан тақдирланмоқдалар. Уларга бу фахрий ёрлиқлар меҳнатдаги муваффақиятлари ва кўнгилли ишда актив қатнашганликлари учун берилмоқда. Фақат Гаваннанинг ўзидагина Революцияни ҳимоя қилиш комитетларининг кўплари мана шу ёрлиқ билан мукофотланди. Бу комитетларнинг минглаб активлари биноларни ремонт қилиш, кўчаларни кўкаламзорлаштириш, парклар ва скверлар ташкил этиш ишида бир ярим миллион соатга яқин ишлаб бердилар.

Париждаги музокаралар

ПАРИЖ, 14 апрель. (ТАСС). Франс пресс агентлиги Швейцария сиёсий департаменти бошлиғи П. Грабернинг Франция ташқи ишлар министри М. Шуман билан бўлган учрашуви тўғрисидаги шарҳида бундай деб ёзади: Франция билан Швейцария ГФРнинг СССР ва ПХР билан тузган Шартномаларининг ратификация қилинишини ёқлаб чиқмоқда. Музокаралар чоғида, деб таъкидлайди агентлик, Ғарб билан Шарқ ўртасидаги муносабатлар, ҳавфсизлик масалалари юзасидан Умумевропа кенгашини чақириш проблемаси муҳокама қилинди. Франциянинг раҳбар доираларида иккала мамлакатнинг Умумевропа кенгашини чақириш зарурлиги хусусида тутган позициялари «бир-бирига жуда яқин» эканлигини таъкидламоқдалар.

КЎПЧИЛИК ОВОЗИ

БОНН, 14 апрель. ТАСС мухбири В. Иванов хабар беради: Ғарбий Германиядаги кўзга кўринган сиёсий арбоблар ва жамоат ташкилотлари Германия Федератив Республикасининг Совет Иттифоқи ва Польша Халқ Республикаси билан тузган Шартномаларини Бундестаг маъқулласин деган талабни давом эттирмоқдалар. Германия социал-демократик партиясининг Бундестагдаги фракцияси раиси Г. Венер «Мюнхнер абендцайтунг» газетасида босилган мақоласида оппозициячи христиан демократик иттифоқ-христиан социал иттифоқнинг ўнг экстремистлар билан биргалашиб олиб Шартномаларни ратификация қилдирмасликка уринаётганлигини яна кескин танқид қилди.

«Европадаги мавжуд чегараларни Шартнома орқали таъкидлаб бериш керак. Мана шундай мавжуд чегараларни ҳурматламай туриб Европа қитъасидаги кескинликни юмшатиб бўлмайди, — деб ёзади Г. Венер. — Биз, яъни Федератив Республика Европада тинчликни таъминлашга ўз ҳиссамизни қўшмоқчимизми, Умумевропа миқёсида ҳамкорлик қилишни истаётирмизми, — ҳамма гап мана шунда».

Германия Федератив Республикасидаги энг катта касаба союз ташкилоти бўлган металлистлар касаба союзининг иккинчи раиси О. Лодерер «Металь» газетасида босилган ўзининг шарҳларида бундай деб ёзади: «Биз металлистлар Шарқ билан Ғарб ўртасида ҳамжиҳатликни мустаҳкамлашни кўпдан бери талаб қилиб келмоқдамиз. Ҳар доим биз «совуқ урушга» қарши бўлиб келдик ва кескинликни юмшатишга эришмоқ учун оқилона уриниб кўриш кераклигини айтиб келдик. Агар шарқий шартномалар рад этилсаю, кескинликни юмшатиш жараёни тўхтатиб қўйилса, бу нарса оғир оқибатларга олиб келади».

Рурнинг энг катта индустриал маркази бўлган Дортмунд шаҳри жамоатчилиги вакиллари юборган баёнот ТАССнинг Бонндаги бўлимига келиб етди. Шу баёнотда СССР ва Польша Халқ Республикаси билан тузилган Шартномалар Европа қитъасида тинчликни ва хавфсизликни таъминлашнинг жуда муҳим элементи, деб тавсифланади.

ЗИДДИЯТЛАР ВАЗИЯТИДА

ОТТАВА, 14 апрель. (ТАСС). Қўшма штатлар президенти Р. Никсон бугун расмий визит билан Оттавага келди. У бу ерда икки кун туриб Канада бош министри П. Э. Трюдо билан музокаралар олиб боради. Бу ерда хабар беришларига қараганда, музокараларда халқаро проблемалар ҳам, шунингдек, икки мамлакат ўртасидаги муносабатларга доир масалалар ҳам муҳокама қилинади. Президентга ҳамроҳ бўлиб келган давлат секретари У. Рожерс ва президентнинг миллий хавфсизлик бўйича махсус ёрдамчиси Г. Киссинжер Канаданинг расмий кишилари билан учрашадилар.

АҚШ президентининг Канадага визити кўпгина масалалар устида Америка — Канада ўртасидаги келишмовчиликлар кучайиб бораётган вазиятда ўтмоқда.

«Оттава ситизен» газетасининг ёзишига қараганда, «АҚШ билан Канаданинг иқтисодий манфаатлари энди бир-бирига тўғри келмайдиган бўлиб қолди. Бу манфаатлар бир-бири билан кўпроқ тўқнашиб қолмоқда. Ҳозирги келишмовчиликларнинг асосий сабаби ҳам мана шу».

АП агентлиги эса бундай деб ёзади: Америка капиталининг бостириқ қилаётганлигига қарши Канада тобора кескин норозилик билдирмоқда, чунки мамлакат саноатининг ва табиий ресурсларининг катта қисмини америкаликлар назорат қилиб турибди. Вашингтон эса, деб ёзади АП агентлиги, НАТОда Канаданинг роли камайиб кетганлигидан ва Канада ҳукуматининг бошқа баъзи ташқи сиёсий ҳаракатларидан ўзининг аччиғланаётганлигини яширмаётир.

Канада жамоатчилиги АҚШ президентининг визити муносабати билан Канадада Америка монополистик капиталининг хўжайинлик қилаётганига ва Вашингтоннинг Ҳинди-Хитойдаги агрессиясига қарши бир қанча оммавий чиқишлар ташкил этишни планлаштирмоқда.

ИРОҚ-ЭРОН ЧЕГАРАСИДА ТЎҚНАШУВ

НЬЮ-ЙОРК, 15 апрель. (ТАСС). Ассошиэйтед пресс агентлиги хабар беради: Бағдод радиоси Бағдоддан ғарби-шимолда Ироқ билан Эрон ўртасидаги чегарада қуролли тўқнашувлар бўлганлигини хабар қилди.

Хабарда айтилишича, 13 ва 14 апрелда бўлган тўқнашувларда танклар, артиллерия, пиёда қисмлар ва чегара қўшинлари иштирок этган.

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

◆ БЕРЛИН. Германия бирлашган социалистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Э. Хонеккер Германия Демократик Республикасига меҳмон бўлиб келган Мозамбик озодлик фронти раиси С. Машел бошчилигидаги делегацияни қабул қилди.

С. Машел Мозамбик озодлик фронтининг кураши тўғрисида гапириб, шу муносабат билан фронтнинг Совет Иттифоқидан ва бошқа социалистик ҳамдўстлик мамлакатларидан олаётган мадади катта аҳамиятга эга эканлигини таъкидлаб ўтди.

◆ САНТЬЯГО. Чили ер ислоҳоти корпорациясининг қарорига биноан Вальпараисо ва Аконкагау вилоятларида помешчикларнинг яна 130 та катта латифундиялари (ер мулклари) мусодара қилинди. Шундай қилиб, халқ бирлиги ҳукумати ишга тушган вақтдан бери ҳаммаси бўлиб 2500 та латифундия мусодара қилинди.

«Сигло» газетасининг ёзишига қараганда, катта ер мулкларни оммавий мусодара қилиш ҳар ҳафтада ўтказилиб туради. Ер ислоҳотини ўтказиш ишларини шу йил май ойида туғаллаш планлаштириб қўйилди.

◆ ТОКИО. Хиросима префектурасининг шарқи-шимолида бўлган зилзиланинг кучи Японияда қабул қилинган етти балли шкала бўйича тўрт баллга етди. Зилзила натижасида маҳаллий темир йўлларда қатнов тўхтаб қолди.

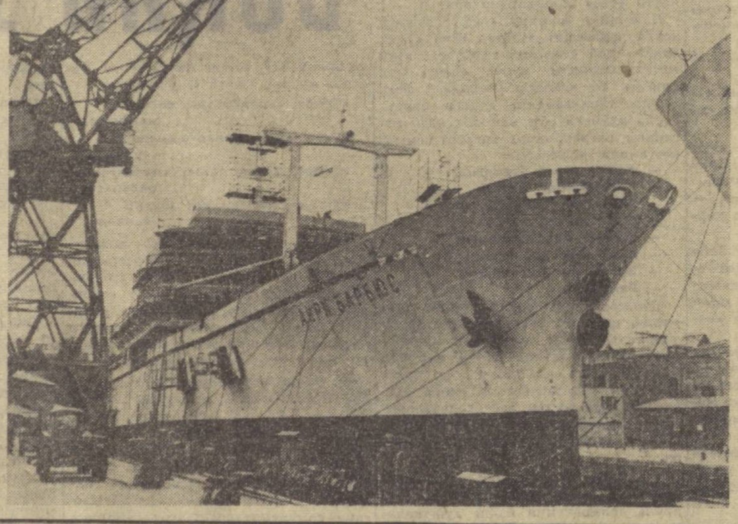

Гданьскдаги В. И. Ленин номли кемасозлик корхонасида ҳозир 3 мингдан ортиқ ишчи умумий тоннажи 82 минг тонналик 10 та кема қуриш билан шуғулланмоқда. Яқин вақт ичида портларга жўнатиладиган кемалар орасида Совет Иттифоқи учун қурилаётган «Анри Барбюс» рефрижератори ҳам бор. Бу — Совет Иттифоқи буюртмаси билан Польшада қурилаётган рефрижератор типидаги кемаларнинг саккизинчисидир. Суратда: «Анри Барбюс» кемаси Гданьск кемасозлик корхонасида.
ЦАФ — АПН фотоси.

ДЎСТЛАРИМИЗ ИЛТИМОСИ БИЛАН

Чет мамлакатлар билан дўстлик ва маданий алоқалар Ўзбекистон жамияти СССР ташкил этилганлигининг 50 йиллиги тўғрисида материаллар юборишни сўраб ёзилган кўплаб мактублар олмоқда. Совет Иттифоқининг Ҳиндистон, Миср, Цейлон, Нигериядаги ва бошқа кўпгина давлатлардаги дўстлари тарихий юбилейга бағишланган виставкалар ва кечалар уюштириш учун ёрдам беришни илтимос қилмоқдалар.

Дўстлик жамияти мана шу мактубларга жавобан чет элларга кўплаб адабиётлар, фото суратлар, магнитофон ёзувлари юбормоқда. «Орзулар рўёбга чиққан ўлка» номли рисола ҳинд, урду, форс ва араб тилларида нашр қилиб юборилди. Бу асарда республикада Лениннинг барҳаёт ғоялари қандай амалга оширилаётганлиги, совет халқларининг улуғ дўстлиги Ўзбекистон меҳнаткашларига қудратли куч бағишлаётганлиги баён этилган.

«Ўзбекистон — СССР халқларининг қардош оиласида» ва «Ўзбек қишлоғининг қиёфаси» номли фотовиставкалар ҳам посилка қилиб юборилди. Дўстлик жамиятининг заказига мувофиқ тузилган магнитофон ленталарига Ўзбекистон тўғрисидаги ҳикоялар, республика санъат усталарининг ашулалари ёзилган. Кўпгина чет мамлакатларда кенг шуҳрат қозонган «Совет Ўзбекистони-нинг бугунги куни» журналининг навбатдаги сони ҳам Советлар мамлакатининг олтин юбилейига бағишланган.

ТАСС ахбороти

«ПРОГНОЗ» УЧИРИЛДИ

Космик фазони тадқиқ этиш программасига мувофиқ 1972 йил 14 апрелда Москва вақти билан соат 3 дан 54 минут ўтганда Совет Иттифоқида «Прогноз» автомат станцияси учирилди.

Станция қуёш активлиги процессларини, бу процессларнинг планеталараро муҳитга ва ернинг магнитосферасига таъсирини ўрганиш учун мўлжалланган. Станциянинг вазни 845 килограмм.

Станция Ер йўлдошининг баланд эллипссимон орбитасига чиқарилди ва параметрлари қуйидагича:

— Ер юзидан максимал олислиги (апогейида)—200 минг километр);

— Ер юзидан минимал олислиги (перигейида) — 950 километр;

— Ер теварагида айланиш даври 97 соат;

— орбитанинг оғиши — 65 градус.

Станция ернинг сунъий йўлдоши оралиқ орбитасидан туриб ҳисоблаб қўйилган траекторияга чиқарилди.

«Прогноз» автомат станциясининг ичига қуёшнинг корпускуляр, гамма нурланишлари ва рентген нурланишларини, қуёш плазма оқимлари ва бу оқимларнинг ер магнитосфераси билан ўзаро таъсирини тадқиқ этиш учун, шунингдек ер атрофи космик фазосидаги магнит майдонларини янада ўрганиш учун мўлжалланган илмий аппаратлар ўрнатилган.

Станция ичида илмий аппаратлардан ташқари: 928,4 мегагерц частотада ишлайдиган радиопередатчик, орбита элементларини аниқ ўлчаб берадиган радио система, асбоблар ва илмий аппаратларнинг ишлаши тўғрисидаги маълумотларни ерга юбориб турадиган радио телеметрик система бор.

Телеметрик информация маълумотларига кўра станция ичидаги ҳамма системалар ва илмий аппаратлар нормал ишлаб турибди. Координациялаш-ҳисоблаш маркази олинаётган ахборотларни ишлаб чиқмоқда.

Редактор М. ҚОРИЕВ

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

9.25 — ТОШКЕНТ. 9.30—«Юлдузча». 10.00 — Ўткир зеҳнлилар мушоираси. 11.00 — МОСКВА. 11.05 — Янгиликлар. 11.15—«Здоровье». 11.45 — Мультфильм. 12.15—Мамлакат далаларида. 12.30 —Ўқувчилар олимпиадаси. 13.30—Мультфильм. 13.45—Саноат моллари—халққа. 14.15 — Концерт. 15.15 — Тележурнал. 16.10—Янгиликлар. 16.15—Киносаёҳатчилар клуби. 17.15 — ТОШКЕНТ. 17.20—Ахборот. 17.35 — Интернационал дўстлик клуби. 18.15—Қўл тўпи бўйича Бутуниттифоқ турнири. 19.00—МОСКВА. Футбол: «СПАРТАК» — «КАРПАТ». 19.45 —ТОШКЕНТ. 20.00 — Телеминиатюралар. 20.40 — Дала ишлари кундалиги. 21.00 — Ўзбекистон эстрада оркестрининг концерти. 22.00 —«Вақт». 22.30—Дўппи кийган фаришта (кинокомедия).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

9.30 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатувлари. 17.15—МОСКВА. 18.00—Фильм-концерт. 19.00—ТОШКЕНТ. Хоккей: «СПАРТАК» (Тошкент) —«СПАРТАК» (Москва). 19.45 — МОСКВА. Шаҳар таронаси (бадиий фильм). 21.30—Рақс зали. 22.00—Концерт.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

17.55 — ФРУНЗЕ- КЎРСАТУВЛАРИ.

РАДИО БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

6.15 — Тонгги концерт. 7.45 — «Мактаб ва жамоатчилик». 8.25— Халқ талантлари концерти. 9.30 — Москва. «ЕР ВА ЭЛ радиожурнали. 10.30 — Янги музика ёзувлари. 11.15 — «Табассум» радиожурнали. 12.15 — «Эрталабки салом!» (Москва). 13.30 — «Хатларингизни ўқиб», концерт. 15.00 — Иқтисодий билимлар радиоуниверситети. «Иш вақти резервлари — ишлаб чиқаришга». 15.10 — Иттифоқчи республикалар санъат усталарининг концерти. 16. 10 — У. Умарбековнинг «Қасос» радиопостановкаси (русча). 17.40 — Дам олиш киноафишаси. 18.00 — «Музикали глобус». 18.40 — Рубоб тароналари. 19.20 — Лирик концерт. 20.00 — «Ёшлик» радиостанциясининг программаси. 21.00 — «Мамлакат ва қитъаларда. 21.10 — Дала меҳнаткашлари учун кечки концерт. 22.15 — «Табассум» радиожурнали (такрорий эшиттириш). 23.10 — Дам олиш концерти. 24.00 — Тунгги музикали программа.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 16/IV да Беҳуда эҳтиёткорлик (кундуз соат 12 да) Князь Игорь (кечқурун).

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 16/IV да Олтин девор (кундузи). Ажал минораси (кечқурун). 17/IV да Олтин девор.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 16/IV да Хотинимнинг эри, 17/IV да Жон қизлар.

КИНО

Муҳаббат фожиаси — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», НАВОИЙ номли, ҲАМЗА номли, САНЪАТ САРОЙИ, «КЎКЧА» (кундуз ва кечқурун), «ЧАЙКА» (кундуз соат 2 ва 5 да).

Ҳалок бўлган жавоб беради — «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун).

Кўча назоратчиси — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Соҳибжамол малагим (кундуз соат 1 ва кеч 6 да), Захар Беркут (кундуз соат 11, 4 ва кеч 9 да) — «МОСКВА».

Хамроз — «СПУТНИК» (кундуз ва кечқурун).

Саргузашт изловчилар — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Кубан казаклари (жуфт соатларда), Омадли жентльменлар (тоқ соатларда) — «ДРУЖБА».

Денгиз ўт ичида — «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

Ёшлар — «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун).

СИРДАРЁ ОБЛАСТИДАГИ ЖИЗЗАХ ШАҲРИДА
Маданият уйи биносида
26, 27 АПРЕЛДА
ЎЗБЕКИСТОН ССР ПУЛ-БУЮМ ЛОТОРЕЯСИНИНГ ИККИНЧИ ЧИҚАРИЛИШИ БЎЙИЧА
ЮТУҚЛАР ТИРАЖИ ЎТКАЗИЛАДИ.
Тираж эрталаб соат 10 да бошланади.
Кириш бепул.

АБОНЕНТЛАР ДИҚҚАТИГА

ТОШКЕНТ ШАҲАР ТЕЛЕФОН ТАРМОҒИНИНГ ДАСТЛАБКИ РАҚАМЛАРИ 391, 394, 398 ДАН БОШЛАНАДИГАН ТЕЛЕФОН НОМЕРЛАРИГА ЭГА БЎЛГАН АБОНЕНТЛАРИ, ШУНИНГДЕК АТС-33 ва АТС-32 АБОНЕНТЛАРИ ҚУЙИДАГИ ШАҲАРЛАР БИЛАН БЕВОСИТА АВТОМАТИК ШАҲАРЛАРАРО ТЕЛЕФОН АЛОҚАСИДАН ФОЙДАЛАНИШЛАРИ МУМКИН.

Шаҳарлар номи	Код
Олмалиқ	2140
Ангрен	2130
Ашхобод	363
Бекобод	2180
Бухоро	365
Душанба	377
Киев	044
Ленинобод	379
Москва	095
Самарқанд	366
Термиз	376

Масалан, Тошкентдан бошқа шаҳардаги абонентни чақириш учун «9» рақамини, АТС-33 ва АТС-32 абонентлари эса —«8» рақамини олиб, сўнгра шаҳар кодини ва чақириладиган абонентнинг етти рақамли номерини териши зарур. Агарда чақириладиган абонентнинг телефон номери етти рақамдан кам бўлса, ана шу номердан олдин еттигача етишмайдиган рақамлар ўрнига ноллар терилади. Киев шаҳри ва Тошкент области шаҳарлари бундан мустаснодир. Масалан, Киев шаҳридаги абонентни чақирганда, ноль ўрнига 2 рақами терилади. Тошкент области шаҳарларини чақирганда, код олингандан кейин тўрт рақамли номер терилади.

Рақамлар тўғри терилганда, 30-40 секунддан кейин уланади ва уланиш гудоклари юборилади ёки телефон банд бўлса, қисқа-қисқа гудоклар эшитилади. Код ёки номер нотўғри терилган бўлса, «номер нотўғри терилди», деган овоз эшитилади. Бунда рақамларни қайтадан териш керак. Рақамларни тераётганда улар ўртасидаги вақт 4 секунддан ошмаслиги керак, акс ҳолда телефон уланмайди. Телефон номерини теришдан олдин, ана шу номерни қоғозга ёзиб қўйишни тавсия қиламиз.

АВТОМАТИК АЛОҚАДАН ФОЙДАЛАНИШ ТЎҒРИСИДАГИ МАЪЛУМОТЛАРНИ 39-14-48 ТЕЛЕФОНИ ОРҚАЛИ ОЛИШ МУМКИН.

Телефонда кредит тариқасида гаплашганлик учун ҳисоб-китоб қилиш масалалари бўйича расчет группасига 44-37-74 телефони орқали мурожаат қилиш мумкин.

МЕҲНАТ ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ОРДЕНЛИ ТОШКЕНТ ИРРИГАЦИЯ ВА ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИНИ МЕХАНИЗАЦИЯЛАШ ИНЖЕНЕРЛАРИ ИНСТИТУТИ

қуйидаги фанлар бўйича профессор-ўқитувчилар составидаги вакант вазифаларга

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

доцентлар: сиёсий иқтисод, олий математика, гидромелиорация ишларини ташкил қилиш ва технология, ер кадастри, ерларни лойиҳалаш, тупроқшунослик;

катта ўқитувчилар: КПСС тарихи, қишлоқлардаги аҳоли яшайдиган пунктларни, қишлоқ хўжалик машиналарини планлаштириш, машиналарни ремонт қилиш (2 ўрин); тайёрлов бўлимида ишлаш учун қурилиш механикаси, математика;

ассистентлар: тракторлар ва автомобиллар, чорвачиликни механизациялаш, гидравлика, ерларни лойиҳалаш, қишлоқлардаги аҳоли яшайдиган пунктларни, гидроиншоотларни планлаштириш.

Конкурс муддати 12 майгача.

Ҳужжатлар қуйидаги адрес бўйича юборилсин: Қори-Ниёзий кўчаси, 39-уй, кадрлар бўлими

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ КОНСЕРВАТОРИЯСИ

якканхон ашула кафедрасидаги кафедра мудири (профессор ёки доцент), профессорлар, доцентлар (4 ўрин), катта ўқитувчилар (4 ўрин) вакант вазифаларига

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Конкурс муддати — 1 майгача.

Бошқа шаҳарлардан келиб конкурсдан ўтганларга уй берилади ва йўл харажатлари КЗОТ бўйича тўланади.

ҲУЖЖАТЛАР: 700000. Тошкент шаҳар, Пушкин кўчаси, 31-уй (телефонлар: 33-52-74; 33-67-70; 33-82-06) га юборилсин.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ — Орган Центрального Комитета Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

Бизнинг адрес ва телефонлар: 700.000 ГСП. ТОШКЕНТ «ПРАВДА ВОСТОКА» КЎЧАСИ № 26, Редактор — 336545, Редактор ўринбосарлари — 337914, 330683 Масъул секретарь — 334455, Масъул секретарь ўринбосарлари — 337283. Партия турмуши — 333469, 337221. Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш — 331455. Халқаро ҳаёт — 337221. Саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 334780, Совет қурилиши — 333258, Қишлоқ хўжалиги— 337604. Адабиёт ва санъат — 332036. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 334451. Маҳаллий ахборот ва спорт — 331424, Оммавий ишлар ва хатлар — 332143, 333553. Иллюстрация — 334524, Стенографистка — 337343, Корректура — 337162, Эълонлар — 338142. Коммутатор — 330249. 330250. 330251. 330252. 330253. 330254. 330255, 330256, 330257, 330258. ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ, Андижон — 43—85, Бухоро— 3—31—42, Қарши — 38—42, Нукус — 42—62, Самарқанд — 31—972, Термиз — 54—01, Урганч — 34—55, Фарғона — 4—29—44.

Б. 90. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64697. Р. 01365